

Inhoud

Van de voorzitter	2
Van de redactie	2
Pikorde	3
Agenda Algemene Ledenvergadering VWG 28 maart 2013.....	4
Vogelwensen en hekelsoorten	6
Waarom we niet meer moeten vlaggen	8
Vogel van het jaar 2013: goudvink	9
Vogelherkenningscursus volwassenen(16+)	10
Ganzenflappen in de polder.....	11
In memoriam Ronald Kes.....	13
Vogels ringen in je tuin: de eerste ervaringen met het ring-MUS project (deel 3)	14
IJsvogel en grote gele kwikstaart als broedvogel op RWZI Huizen?.....	16
Het voorkomen van de blauwe reiger in de westelijke Eempolders.....	18
De sperwergrasmus (<i>Sylvia nisoria</i>) nieuw voor het Gooi.....	20
Verschenen	21
Nieuwe uitgaven van de Vogelwerkgroep	22
Vogelringstation Oud Naarden, 4 ^e kwartaaloverzicht 2012	24
Het najaarsweekend op Texel.....	27
De goudvink (<i>Pyrrhula pyrrhula</i>)	28
In het teken van de wind, excursie Oostvaardersplassen.....	29
Goois Vogelen 2012: The next level	30
Excursie avondgeluiden 7 juli 2012	33
Ontvangen literatuur	34
Verslag van de Algemene Ledenvergadering van 22 november 2012	37
Jaarverslag 2012 Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken	38
Het Dineke Sluijters Vogelfonds.....	40
Advies over de projectvoorstellen voor het Dineke Sluijters Vogelfonds	41
Financieel verslag 2012 van de penningmeester VWG.....	43
Programma	50
Favoriete vogelplek van Fred van Klaveren.....	55
Strip.....	56

Van de voorzitter

Allereerst een verzoek: in januari hebt u de jaarlijkse acceptgiro voor de contributie ontvangen. Als u op tijd betaalt, scheelt dat veel werk voor de ledenadministratie.

Het jaar 2013 is voor onze vereniging goed begonnen. Tijdens de nieuwjaarsbijeenkomst op 9 januari gaven vertegenwoordigers van vele werkgroepen, staande op een stoel, een korte presentatie. Het is hartverwarmend om dan te horen hoeveel er binnen onze vereniging wordt gedaan en met hoeveel enthousiasme. Misschien was het wat overdonderend voor de nieuwe leden, maar ik hoop dat het hen stimuleert om deel te nemen aan de activiteiten.

Begin 2013 ontvingen we ook de tweede tranche van de nalatenschap van Dineke Sluijters. Het is nu onze taak om dit geld goed te besteden. In de Algemene Ledenvergadering in maart zullen verschillende projectvoorstellen worden behandeld voor het Dineke Sluijters Vogelfonds. In de ALV komen ook de jaarverslagen aan de orde.

Er komen ook wijzigingen in het bestuur: Poul Hulzink treedt af als coördinator van de subgroep Excursies. Hij zal worden opgevolgd

door Wouter Rohde. De vereniging krijgt ook een nieuwe voorzitter. Na zes jaar wil ik de 'hamer' weer doorgeven. Het is nog niet bekend aan wie, maar het bestuur verwacht vóór de ALV een opvolger te vinden.

Naar verwachting zal op 6 februari de gebruikersovereenkomst voor de Infoschuur van het Goois Natuurreservaat worden getekend door de groene organisaties in het Gooi. Deze ruimte zal gezamenlijk worden gebruikt voor verenigingsbijeenkomsten, publieksactiviteiten, als vertrekpunt voor excursies en als archiefruimte. We verwachten veel van deze nieuwe mogelijkheden. De praktische uitvoering wordt nog verder ingevuld. Het gebruik van de Bethlehemkerk en De Broedplaats in Westerheem wordt beëindigd. Meer informatie hierover komt in de volgende Korhaan.

Dit was mijn laatste *Van de voorzitter*. Binnen de vereniging zal ik meer andere werkzaamheden gaan doen en daar verheug ik mij op.

Rien Rense

Van de redactie

Dit nummer van De Korhaan heeft een nieuwe omslag. Het zal u opgevallen zijn dat -mogelijk voor het eerst in de geschiedenis van de VWG- op de omslag geen korhaan prijkt. Tot voor kort werden de omslagen met kleurenfoto voor twee jaargangen voorgedrukt, en werd de tekst per nummer toegevoegd. Door een verandering bij de drukker worden de omslagen nu per nummer gedrukt. Dat maakt het mogelijk en voor de redactie aantrekkelijk om voor ieder nummer een andere omslag te kiezen. Daarom staat op deze omslag de VWG - vogel van het jaar 2013: *de goudvink*. Op het aprilnummer komt de vogel van het jaar 2012 te staan: *het waterhoentje*. De foto's komen van de leden van de Fotowerkgroep, die ons voor deze eerste versie bijzonder mooie foto's toestuurd.

De goudvinken op de omslag van De Korhaan

De foto op de voorkant is gemaakt door Bertus van den Brink:

“De foto van het mannetje van *Pyrrhula pyrrhula* is een van de meest redelijke goudvinkfoto's die ik tot nog toe heb kunnen maken. Trots ben ik wel, omdat mijn foto op de eerste vernieuwde omslag van De Korhaan is geplaatst. In de gemeentetuin bij het Vogelhospitaal in Naarden zat in december geregeld een paartje goudvinken te snoepen aan de zaden van bijvoet, een (on)kruidsoort die men vroeger gebruikte in de klompen voor vermoeide voeten. Bij het te dicht benaderen vlogen beide vogels weg en ging het mannetje naast de bijvoet in een boom zitten, zodat ik toch nog een paar foto's kon maken.”

De artistieke foto op de achterkant is gemaakt door Roelof Molenaar:

“Deze foto is gemaakt bij de Kraaijenbergse Plassen bij Nijmegen in december 2012. Op een druilerige ochtend heb ik daar rondgewandeld en behoorlijk wat foto's kunnen maken van o.a. goudvink, barmsijs, ijsvogel en parelduiker.”

Pikorde

Aanleiding voor dit schrijfsel is het gedrag van vogels bij wintervoeding. Het boeit mij mateloos wat er gebeurt wanneer diverse vogelsoorten, aangetrokken door het geboden voedsel, in mijn tuin komen. Er treden dan bijvoorbeeld concurrentieverschijnselen op, die zich ook in onze mensenmaatschappij manifesteren.

Sinds jaar en dag worden de vogels gevoerd in deze tuin. Dat gebeurt pas vanaf begin december en gaat door tot maart. Niet dat het nodig is, want zonder die hulp kunnen ze altijd wel wat vinden. Verder is de wijk gevarieerd genoeg om voldoende voedsel te kunnen bieden. Daar komt nog bij dat in de omgeving ruimhartig wordt gevoerd. Sommige buurtgenoten voeren, ondanks mijn gesputter, het hele jaar door, hiertoe gestimuleerd door Vogelbescherming. Deze organisatie verkondigt dat er gerust het hele jaar door gevoerd kan worden. Sindsdien heeft dit soort voeren een hoge vlucht genomen. Hierdoor zie ik in de tijd dat koolmezen jongen hebben, de oudervogels soms in de tuin verschijnen met een pinda in de snavel. Natuurlijk voedsel, bijvoorbeeld in de vorm van een sappige rups, lijkt mij geschikter voor de borelingen. Bij mij heeft de voedselbank een vrij sober aanbod. Er hangen een containertje met gemengd zaad, een vetbol en twee netjes met gepelde pinda's. In een bakje op de voederplank wordt gevoerd met gemengd zaad, waarin zich ook veel zonnepitten bevinden. Dit wordt frequent bezocht door de meeste soorten. Aan de veel geroemde pot met goedkope pindakaas, die met name grote bonte spechten en mezen schijnt aan te trekken, heb ik mij nog niet gewaagd. Vogels met een smeerzootje aan de snavel lijkt mij niets. Tot nu heb ik nog niet geconstateerd dat er schermutselingen uitbraken. Het aantal vogels dat de tuin bezoekt is waarschijnlijk te gering. Wel viel op, dat soorten uit elkaars buurt bleven en afwachtten, omdat er waren die dominant gedrag vertoonden. Een mooi voorbeeld zijn gaaien, waarvan er meestal een, maar af en toe drie, een bezoek brengen. Hoewel er ruimte genoeg is, hangt er altijd maar een aan een net. De andere twee wachten tot de kust voor hen vrij is. Eksters, toch ook niet voor een kleintje vervaard, zijn nooit tegelijkertijd met de gaaien gesignaleerd.

Zij komen op onregelmatige tijden, maar nooit voor het voer. Een houtduif zit geregeld uit een boom toe te kijken, zonder te komen eten, maar is nooit gesignaleerd wanneer er ook gaaien waren. Op

een gaaienvrij moment verschijnen wel de Turkse tortels. Zij doen mij denken aan enkele mensen uit mijn kennissenkring en uit de buurt. Zij kunnen blijkbaar niet zonder elkaar en doen altijd alles samen. Wanneer de tortels arriveren, verkennen zij vanaf het dakje van het voederhuisje rusteloos de omgeving. Een van de twee duikt vervolgens op de plank en gaat eten uit het voederbakje. Een vink kijkt dan nogal eens toe, maar waagt het niet om naar de andere zijde van de plank te gaan. Wel vliegt hij naar de grond om een 'graantje mee te pikken'. De roodborst gedraagt zich agressief, duldt geen anderen in zijn omgeving, maar wacht altijd tot er geen gaai meer is. Een keer verjaagde deze kleine gifkikker een merel, die te dicht in de buurt kwam. Meer dan één soort op het voederplankje komt maar weinig voor. Soms zijn daarop huis- en ringmus samen te vinden. Als daarop een koolmees aanwezig is -altijd maar een tegelijk- wachten de anderen iets verderop in bomen en struiken tot de plank vrij is. Merkwaardig is het gedrag van de pimpelmezen, die slechts af en toe alleen het containertje bezoeken. Net als de andere vogelsoorten mijden zij de vetbol. Vreemd, want na vervanging van een eerder opgehangen vetbol, door een exemplaar van een zo te zien betere kwaliteit, blijft ook deze onbezocht.

Tot slot nog de randfiguren, die zich onttrekken aan wat er zich afspeelt bij het voedergebeuren. Heggenmussen en een winterkoning gaan rustig hun gang in de heggen en het openbaar groen. Merels scharrelen altijd wel rond op de grond tussen de planten en trekken zich weinig aan van het gedoe.

Penlijster

Agenda Algemene Ledenvergadering VWG 28 maart 2013

Hierbij nodigt het bestuur de leden uit voor de Algemene Ledenvergadering van de Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken op donderdag 28 maart 2013 in de Infoschuur van GNR. Aanvang 20.00 uur

De agenda luidt als volgt:

1. Opening en mededelingen bestuur
2. Vaststellen verslag Algemene Ledenvergadering van 22 november 2012
3. Algemeen Jaarverslag 2012
4. Financieel Jaarverslag 2012
5. Verslag Kascommissie
Wordt uitgebracht tijdens de vergadering
6. Decharge bestuur
7. Benoeming kascommissie
De leden van de kascommissie zijn nu:
 - Pieter Jan Hegenbart
 - Francis Bakker
 - Evert Constandse
8. Bestuurssamenstelling en –verkiezing
 - Voorzitter: Rien Rense is aftredend en niet herkiesbaar.
 - Excursies: Poul Hulzink is aftredend en niet herkiesbaar.
 - Vacatures zijn er voor de portefeuilles Voorzitter/Communicatie en Secretaris/Penningmeester.
Kandidaten kunnen zich melden bij een van de bestuursleden.
 - Als kandidaat bestuursleden hebben zich aangemeld:
-Excursies: Wouter Rohde
9. Projecten Dineke Sluijters Vogelfonds
De ALV wordt, overeenkomstig het advies van de commissie, gevraagd om in te stemmen met de volgende projecten

N.B. De bestuursstukken vindt u op de pagina's 37 t/m 46.

Klussenlijst

Op de ALV van november 2012 kwamen diverse voorstellen naar voren, waaraan leden van de VWG zouden kunnen werken.

Wie heeft zin om zich voor een van de volgende ideeën druk te maken?

1: **Handen uit de mouwen**

Projecten, klussen waarbij echt gewerkt moet worden:

- onderhoud aan kijkhutten;
- vogeleilandjes snoeien;
- plas-drasgebieden onderhouden.

2: **Jeugd enthousiasmeren voor vogels**

Ook voor vogelbelangen geldt: de jeugd heeft de toekomst.

Denk dus aan:

- voorlichting, projecten op scholen;
- jeugdexcursies;
- nieuwe vogelherkenningscursus voor jongeren?

3: **Publieksexcursies verzorgen**

Een manier om meer mensen bij de VWG te betrekken.

- Wie wil zich inzetten om meer publieksexcursies te organiseren?

4: **Vogeljournalisten**

Berichten in de plaatselijke media is een manier om aandacht te geven aan vogelbelangen en de VWG.

- Wie heeft er een neus voor nieuws?
- Wie voelt er voor wat journalistiek werk?

5: **Vogeldeskundige helpdesk**

Regelmatig zijn er vragen van gewone burgers die iets willen melden of vragen over vogels.

- Wie zou dit soort vragen willen opnemen, beantwoorden, doorverwijzen?
- Tijd voor een soort van informatie-helpdesk?

6: **Bijdragen aan de nationale vogelweek**

Vogelbescherming vraagt elk jaar aandacht voor vogels met de Nationale vogelweek.

Dit jaar is die van 4 t/m 12 mei. Dit moet natuurlijk regionaal worden ingevuld!

(Google: en zie dat wij nog ontbreken)

- Wie heeft ideeën? Wie wil meedoen?

7: **Activiteiten VWG en SOVON op elkaar afstemmen**

SOVON heeft een bepaald beleid en onderzoeksprioriteiten. De VWG heeft eigen interesses.

- Beter afstemming waar dat mogelijk is.

8: **Marktplaats: vraag en aanbod van kleine klusjes in de werkgroep**

In de VWG zijn tal van talenten. Er is ook veel te doen:

- archiveren;
- boekhouden;
- timmeren.

Wie helpt om een knooppunt van vraag en aanbod te maken?

Interesse? Ideeën? Vragen?

Voorlopig contactpersoon: Han Westendorp: h.westendorp@hetnet.nl 035- 642 32 68.

Vogelwensen en hekelsoorten

Een van de leuke dingen van een bezoek aan andere vogelregio's is de kans op andere soorten dan we hier gewend zijn. Met wat geluk heb je een ontmoeting met een medevogelaar die bereid is om wat informatie te verschaffen. Tijdens zo'n gesprekje vraag ik nogal eens naar bepaalde vogelgroepen. Uilen bijvoorbeeld: een vogelgroep die voor mij nog veel geheimen bevat, ondanks flink wat 'toevallige' waarnemingen. Verder wil ik graag vragen naar soorten die bij ons sterk in aantal verminderd zijn. Zoals geelgors en zomertortel. Bij die laatste soort vind ik geregeld weinig weerklank. Onbekend of... onbemind? Waarschijnlijk beide, maar soms is een reactie ondubbelzinnig. Zoals een vogelspotter reageerde met: 'Weet ik veel! Als ik duiven zie, kijk ik meteen de andere kant op.'

Carel de Vink

Hoe kun je als liefhebber een hekel hebben aan bepaalde vogels? Ja, ik kan begrijpen dat een hengelaar niet blij wordt van een paar rond zijn dobber vissende aalscholvers. Of dat een veehouder niet altijd vrolijk wordt van een paar duizend ganzen op zijn veld. Ik kom echter menig vogelaar tegen die exoten verfoeit of zich ergert aan overvliegende postduiven. Duiven zijn ook in de breedte niet al te populair: houtduif, holenduif en Turkse tortel worden veelvuldig genegeerd.

Kokmeeuw

Foto Bert Roelofs

Dat geldt ook voor de meer algemene meeuwensoorten. Zeetrektellers slaan zilver-, kok-, storm- en beide soorten mantelmeeuwen over zodra er meer interessante vogelsoorten passeren, zoals dwerg- of zwartkopmeeuwen! Die vallen wel in de smaak, net als de beide burgemeestersoorten. Zo'n mengsel van voorkeur en afkeer treft ook de categorie eenden en ganzen: "Hoera, een witoogend! Yes, een roodhalsgans." Het gewone spul -en al helemaal parkeenden en soepganzen- laat hen koud. Nadat Sovon en Vogelbescherming aandacht vroegen voor de achteruitgang van de aantallen

huismussen, steeg die soort op de waarderingkalender.

Eksters (Huizerpier)

Foto: Frans Van Lier

De meeste kraaiachtigen is die vreugde nog niet gegund. Het blijft voor mij een wonderlijk fenomeen dat er natuurliefhebbers zijn, die als een soort hekelsmurf roepen: "Ik haát eksters, kauwen en gaaien!"

Tot zover de 'hekelsoorten', waarvan sommigen een eigen lijstje hebben. Een ander verschijnsel is de 'twijfelsoort'. Van dat lijstje heb ik dit afgelopen jaar eindelijk dé topsoort kunnen afvoeren: de ortolaan. Driemaal eerder noteerde ik een waarneming van deze soort, maar telkens net niet helemaal zeker. Hooguit 'enigszins waarschijnlijk'. Zo staat er in mijn aantekeningen een eventuele grote kruisbek; die durf ik hier nauwelijks te vermelden, want daarover heb ik zoveel twijfels... Tegen deze categorie schurkt de volgende aan: de schaamsoort. 'Iedereen' had allang een morinelplevier gezien, toen ik na ruim 40 jaar veldactiviteit eindelijk mijn eerste kon noteren. Een gids vertrouwde mij op gedempte toon tijdens een door hem geleide excursie toe, dat

hij nog nooit een dwerggans had gezien, ondanks een persoonlijke lijst van ruim 340 soorten en tochten naar Petten en het Oude Land van Strijen. Hij had niet zozeer behoefte om op te scheppen over een aantal waarnemingen, waarvan ik alleen maar kan dromen. Die neiging ontmoet ik wel bij sommige anderen. Daar moet ik dan om glimlachen, want dat is letterlijk pronken met andermans veren! Wat niet wegneemt, dat ik geregeld denk: "Zo! Die zou ik ook best eens willen zien." Veel van dergelijke waarnemingen zijn uniek. Waar (en wanneer) krijg je de kans om een keertje de rode rotslijster te zien, waarover een gesprekspartner na jaren nog in jubelstemming raakt? Zo iets zet ik maar uit mijn hoofd; dat is iets voor een zeldzame geluksvogel!

Er zijn evenwel wensen die kans van slagen hebben. Zag ik meermalen een kwartel in het buitenland; in Nederland heb ik de vogel alleen maar gehoord. Weliswaar meer dan 30 keer, maar ik zou hem graag eens als oogwaarneming noteren. Eigenlijk is iedere schaamsoort, ook automatisch een wenssoort. Andersom hoeft dat niet zo te zijn. Het lijkt me geweldig om een scharrelaar te zien! Ondanks het toenemend aantal scharrelkippen, blijft die soort een zeldzaamheid. Het is beslist geen

schande om deze tropisch ogende vogel nog nooit gezien te hebben.

Overigens bepaalt iedereen voor zichzelf welke vogelsoort er een dergelijk predicaat verdient. Er bestaat gelukkig geen keurmerk voor vogelaars. Stel je voor dat Sovon of een andere organisatie zou bepalen tegen welke vogels ik een antipathie zou moeten ontwikkelen. Of welke soorten er niet mogen ontbreken op mijn conto.

Eigenlijk zou ik willen pleiten voor een 'universele verklaring van de rechten van de vogelaar'. Met als uitgangspunt: de individuele vrijheid van genot. Met andere woorden: laten we elkaar de ruimte gunnen om de manier van genieten binnen ons hobbyveld op persoonlijke wijze in te vullen. Kies je daarbij voor een stuk competitie met anderen? Geen probleem. Wil je dat juist niet? Prima! Werk je met lijstjes? Ga je gang: jaarlijst, schaamlijst, topwensen... Voel je vrij.

Bij dat alles pleit ik er wel voor, dat de vogels er niet de dupe van worden. Heb je en hekelsoort? Wil je dat per se aan anderen laten weten? Geen bezwaar. Maar, beste vogelvriend, laat de vogels het niet merken. Want één ding is duidelijk: voor een natuurliefhebber is elke verstoorder of vernielser een absolute hekelsoort!

Waarom we niet meer moeten vlaggen

R.G. (Rob) Moolenbeek

De dood van een pimpelmees.

Dit jaar was het weer tijd om mijn huis in Ankeveen te schilderen. Een verplicht nummer voor mij als ik van vakantie terugkom. Zo ook op 10 september 2012. Het weer was redelijk, dus er was geen ontkomen aan. De ladder tegen de noordkant van het huis en vol goed moed schuren, schoonmaken en verven.

Opeens werd mijn oog getroffen door een paar veren die uit de vlaggenstokhouder staken. Deze plastic houder met een diameter van zo'n 30 mm hangt al meer dan 25 jaar op die plek en zat bij de koop van het huis in. Mij treft dus geen blaam wat dit betreft. Langzaam trok ik aan de uitstekende staartveren en beetje bij beetje werd een drama zichtbaar.

Wat kwam er namelijk uit, een mannetje pimpelmees. Geheel gemummificeerd. Vermoedelijk was hij in het voorjaar op zoek naar een nestholte of naar insectjes in het gat gekropen en de lekkerste insecten zitten altijd onderin. Helaas, de achterruit werkte niet meer, vermoedelijk was de schuin omhoog stekende buis te glad.

Wat restte was de hongerdood voor het vaderland zullen we maar denken. Mij rest nu de taak om er permanent een stuk hout in te steken, zodat een herhaling van dit drama niet zal plaatsvinden.

Maar u bent nu gewaarschuwd...

Foto's: Rob Moolenbeek

Vogel van het jaar 2013: goudvink

Dick Jonkers & Juun de Boer

Veel VWG'ers zullen op 1 januari weer met veel plezier de nieuwe onvolprezen kalender van Stichting Het Vogeljaar hebben opgehangen. De eerste prachtfoto staat al op het titelblad: een man goudvink in volle pracht in een sneeuwbus ergens in Finland. Om precies te zijn gaat het hierbij om een exemplaar van de ondersoort noordse goudvink. Die heeft als wetenschappelijke naam *Pyrrhula pyrrhula pyrrula*. *Pyrrhula* betekent vuurrood.

Hoe hebben ze het bij *Het Vogeljaar* kunnen verzinnen: onze jaarvogel hier in 't Gooi op het titelblad! Hopelijk gaan nog meer mensen zich daardoor interesseren voor deze mooie vogel en krijgen we dit jaar extra veel meldingen van waarnemingen binnen. Op die manier hopen we aan het eind van het jaar wat meer inzicht te hebben in het voorkomen van goudvinken in onze regio. Sites, zoals Waarneming.nl, helpen ons daarbij natuurlijk.

De eerste waarnemingen in 't Gooi kwamen al op 2 januari binnen. Een uit Blaricum en een uit Bussum.

Henk Lichtenbeld schrijft in de begeleidende tekst bij de foto op de Vogeljaarkalender o.a. dat de soort veelvuldig broedt in de Drentse en Veluwe bossen, waar hij op de zandgronden

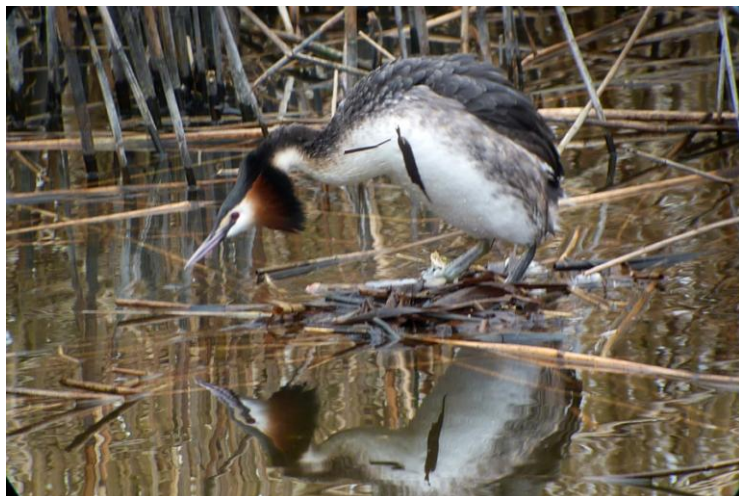
een duidelijke voorkeur heeft voor naaldbossen. Ook op de Utrechtse Heuvelrug is hij talrijk. Hij meldt dat er goudvinken broeden rond de Vechtplassen. In de Molenpolder bij Tienhoven worden jaarlijks goudvinken waargenomen en geringd. Het bovenstaande is in lijn met de ervaringen hier in 't Gooi, waar de goudvink vanouds standvogel is en een aantrekkelijke habitat aantreft, waarin de soort zich goed lijkt te handhaven. Interessant daarbij is de invloed van de sperwer, die wel eens als een bedreiging van de populatie wordt gezien. In de Atlas van de Noord-Hollandse broedvogels wordt melding gemaakt van onderzoek op dat punt in het Noord-Hollands Duinreservaat. Met de toename van de sperwer na 1988 nam het aantal broedparen van de goudvink sterk af. Toen de sperwer rond 2007 zelf onder druk kwam komen te staan door toename van de havik, steeg het aantal goudvinken weer aanzienlijk. Een mooi voorbeeld van het herstelvermogen van een soort.

De noordse goudvink van het kalendertitelblad wordt soms in ons land waargenomen als trekvogel. Nogal eens op de Waddeneilanden, maar toch ook wel in de rest van Nederland, waaronder 't Gooi. Het mannetje is wat groter -vandaar de bijnaam grote goudvink- en lichter getint. Het is een moeilijk te onderscheiden soort; soms is het beste determinatiekenmerk - als je geluk hebt- het geluid. De noordse ondersoort maakt -afhankelijk van de plaats van herkomst- soms een trompetachtig geluidje, vergeleken met het zachte melancholische 'pjuuh' van de 'gewone' goudvink. Vandaar de bijnaam noordse 'trompet' goudvink.

Al met al is de goudvink een heel interessante vogel om eens wat meer op te letten en je in te verdiepen. Nu vooral op en rond de voedertafels en straks bij het lengen van de dagen misschien tijdens een wandel- of fietstochtje door onze mooie Gooi en Vechtstreek.

In de volgende nummers van De Korhaan zullen we zeker terugkomen op onze jaarvogel. Waarnemingen kunnen worden doorgegeven via www.vwggooi.nl van de Vogelwerkgroep.

Vogelherkenningscursus volwassenen(16+)

Dinsdagavond 5 maart 2013 start de vogelherkenningscursus van de Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken voor volwassenen (16+). Op zes dinsdagavonden (5, 12, 19 en 26 maart en 2 en 9 april) van 20.00 tot 22.15 uur vertellen we u, met gebruik van beamerpresentaties, over vogels die in dit jaargetij in onze omgeving voorkomen. De cursus wordt gehouden in de Infoschuur van het Goois Natuurreservaat aan de Naarderweg 103A te Hilversum (bij de natuurbrug tussen Hilversum en Bussum).

Naast de zes theorie-avonden gaan we ook vier keer op excursie in diverse natuurgebieden om onze opgedane kennis in de praktijk te brengen. De excursies zijn 's morgens vanaf 08.00 uur op: zaterdag 16 maart, zondag 24 maart, zaterdag 30 maart en zondag 7 april.

De kosten voor de cursus zijn:

€ 35,- voor leden van de Vogelwerkgroep;

€ 40,- voor niet leden.

(consumpties inbegrepen tijdens de cursusavonden)

De vogelherkenningscursus is erg populair en vrij snel volgeboekt, we houden daarom een wachtlijst aan. Als de cursus vol is komt u automatisch op de wachtlijst te staan en wordt u voor de eerstvolgende cursus uitgenodigd.

Onze Vogelwerkgroep houdt twee vogelherkenningscursussen per jaar. Een in het voorjaar en een in het najaar. Mensen die deelnemen aan een van de cursussen hebben voorrang bij de eerstvolgende cursus. U krijgt dus altijd de kans om een voor- en najaarscursus te volgen.

Daarna komen deze mensen de eerste drie jaar niet meer in aanmerking voor de cursus. Nieuwe cursisten hebben dan voorrang. Na drie jaar zijn ook de oud-cursisten weer welkom.

Aanmelden bij: cursussen@vwggooi.nl of telefoon: 035-693 60 93.

Slobeend

Foto: Conny Leijdekker

Ganzenflappen in de polder

Een interview met Arie Heinen

Elf ganzenflappers zijn er nog in Nederland. Het ganzenflappen is een uitstervende bezigheid. Dagenlang wachten in de kou tot er een paar ganzen overvliegen, dat kan weinig jongeren meer bekoren. Ganzenflapper Arie Heinen (59) vertelt over zijn levenslange passie. “Als je van kou houdt en je kunt tegen viezigheid en regen, dan zit je hier goed.”

Lenny Langerveld

Arie Heinen in actie

Een pikdonkere ochtend in de Eempolder, de gure wind heeft vrij spel. Het is bijna de kortste dag van het jaar, rond de klok van zeven uur. Voetsporen in het zompige zacht verende weiland aan de Noord Ervenweg leiden naar een houten hut, die onzichtbaar blijft tot de zon opkomt. Een met rietmatten omzoomde binnenplaats onttrekt kolganzen in kooien aan het zicht. Alleen het gegak verradt hun aanwezigheid. Drie mannen zijn er al druk bezig. Het is ganzenflapper Arie Heinen met zijn maat Wouter Koelewijn (50) uit Spakenburg en muskusrattenvanger Tony Loman. Later in de ochtend zullen Dick Jonkers en Peter van de Groep zich bij hen voegen.

Zo'n honderd meter bij de hut vandaan scharrelen vijf mannetjes kolganzen - de genten - langs een sloot tussen ruim gestrooid

voer in het modderige grasland. Ze zijn voorzien van een tuigje, dat ze gewend zijn te dragen en dat verbonden is met een lange ketting. Wegvliegen kunnen ze niet. Het zijn de lokganzen voor de wilde ganzen die overvliegen. Aan weerszijden van hen liggen twee slagnetten verstopt in een sleuf onder daarover aangebracht gras. Als het Arie en kornuiten lukt om een groep ganzen die vanaf het nabije Eemmeer landinwaarts vliegt op de goede plek te laten dalen, is het wachten geblazen. Er moet worden afgewacht of de ganzen binnen de vier merken willen komen. Het zijn hoopjes grond die het bereik aangeven van de slagnetten. Zitten ze daar eenmaal binnen, dan wordt vanuit de hut de treklijn overgehaald, zal het net omhoog klappen en over de groep heen slaan. De ganzen kunnen dan geen kant meer op. Zover is het voorlopig nog niet, eerst moet het dag worden.

Arie Heinen vangt al 39 jaar ganzen. Hij groeide op in Bunschoten tegenover een boer die ganzen ving. “Ik ben een keer meegegaan en vanaf dat moment ben ik er helemaal gek van.” Hij ving altijd in de hutten van anderen, maar vijf jaar geleden begon hij een eigen hut. “We starten ieder jaar in november met het opbouwen, daar zijn we wel een week mee zoet.” Wouter heeft de hele decembermaand vrij genomen voor het ganzenflappen en Arie de hele maand januari. Normaal gesproken zou Peter veel meer op de hut zijn, maar hij is grotendeels uitgevallen door ziekte. Arie: “Ik offer er al mijn snipperdagen aan op. Ja, je vrouw moet wel achter je staan, want anders heb je een probleem.”

Ganzenflappen gebeurt vanaf half november tot begin februari. In februari stopt het, want dan gaan ganzen paren en krijg je ze niet meer zo snel in je netten. Desondanks zijn Arie, Wouter, Peter en Tony er het hele jaar druk

mee bezig. Arie: “Bij een vriend op de boerderij hebben we kolganzen en rietganzen staan. Rond april zetten we de paartjes bij elkaar en daar proberen we goeie kuikens mee te krijgen. Die kuikens voeden wij helemaal op. Iedere avond blijven we erbij lopen, we voeren ze brood en trainen ze; ze moeten vertrouwd worden met ons. Hoe makker ze zijn, hoe beter ze het hier doen. We geven ze ook namen. Klukkluk, en dat is Kees en daar loopt Nelis. We hebben nu zes paartjes en die hebben dit jaar heel goed gebroed, ik geloof dat we 47 kuikens hadden. Dat komt puur door de verzorging, hoor. Als je er niet bij blijft, hou je er niets van over. Wij kijken wat de beste zijn, dat zijn degenen met een goede stem.” De netten worden ‘gebreed’ door Wouter, die uit een Spakenburgse familie van vissers komt en vertrouwd is met het netten breien. Ook het boeten van de netten (repareren) neemt hij voor z’n rekening.

Arie en Tony in gespannen afwachting

In het matte ochtendlicht vliegen grote groepen wilde ganzen vanaf het Eemmeer over het land. Als er een koppel van zes ganzen pal boven de slagnetten op de grond overvliegt, gaat Wouter aan het werk. Hij laat de versterkte roep van een kolgans -een vrouwtje- horen. De jongen beginnen nu te knijpen, te gakken. De vogels in de lucht houden in vleugels in en... keren om. Nu worden de vrouwtjes en de jongen met tussenpozen uit de hokken losgelaten. Laag over het land vliegen

ze pijlsnel naar de genten, honderd meter verderop. De ganzen in de lucht aarzelen, zwenken, dalen, aarzelen, zwenken, dalen en... vliegen door. Een verwensing, een zucht. Mislukt! Arie: “Er kan zóveel mis gaan. Een vliegtuig, een reiger, een buizerd waar ze van schrikken...”

Per span gaan ze terug in hun hok

De vier mannen laden nu stilzwijgend de kooien op een platte boot, varen naar de genten. Nu zie je het effect van de maandenlange training met de ganzen. Met het grootste gemak laten de vrouwtjes en hun jongen zich spannetje voor spannetje weer terugleiden naar de kooien. De mannen houden hun armen wijd gespreid, met lange dunne twijgen in hun handen. Als de vogels in de kooien zitten, lopen de mannen aan weerszijden van de sloot terug naar de hut, de schuit met kooien in hun midden. In totaal zal zich dit nog een keer of vier herhalen deze ochtend, helaas zonder resultaat. Gisteren waren ze succesvoller en werden er 16 ganzen gevangen. De vangst van gisteren wordt vandaag geringd, gewogen en gemeten door Dick Jonkers. Daarna neemt hij twee uitstrijkjes van iedere gans; die worden opgestuurd naar viroloog Ab Osterhaus van het Erasmus Medisch Centrum in Rotterdam. Daar worden ze gecheckt op het vogelgriepvirus en andere virussen. Als alle handelingen zijn verricht worden de ganzen losgelaten en een

beetje weemoedig nagekeken door de mannen.

In totaal zijn er in Nederland nog elf ganzenflappers. Heinen dus in de Eempolder, een in de Bunschoterpolder, een in de Nijkerkerpolder en een in de Putterpolder. Een stuk of drie in Friesland. Drie in Brabant en een in Zeeland. De vergunningen worden uitgegeven door het Vogeltrekstation in Wageningen. Een ganzenflapper kan het in z'n eentje niet redden; hij heeft altijd hulp nodig van andere bevlogen ganzenliefhebbers.

Arie: "We doen alles met z'n vieren. We staan drie maanden met elkaar in de modder, in het donker en in de kou. We delen lief en leed en bespreken van alles met elkaar. Je staat méér met de jongens dan met je eigen vrouw. Er is geen tijd dat we ons vervelen, want we kunnen altijd een keer of drie per dag de lokganzen eruit gooien. Er is echt altijd wat te doen. Als je van de kou houdt en van de natuur en je kunt tegen regen en viezigheid, dan zit je hier goed. Echt waar."

In de loop van de ochtend kiert de zon boven de horizon uit, het wordt een prachtige dag in de polder. De kou is eigenlijk best draaglijk en omdat het zaterdag is, komt Peter met verse vis aan die op een gasstel -in luid spetterende olie- wordt gebakken. Nooit smaakte vis zo goed als hier in de buitenlucht. De sterke verhalen

komen los. Hoe er op een goede dag wel veertig of vijftig wilde ganzen waren geland, helemaal op de goede plek. Arie vergewiste zich ervan dat ze écht goed zaten. Keek nog eens, keek nog eens, en... trok het verkeerde net omhoog. Weg waren ze. Hij wordt er nog steeds nijdig om. "Ik was in staat om naar huis te gaan." De grootste vangst die ze ooit deden in één net? Een koppel van 68 ganzen. Uniek gewoon. Het eerste jaar was nog steeds het beste jaar. Aan het einde van het seizoen stond de teller op 524 geringde ganzen. Vorig jaar was ook een goed jaar, met 482 gevangen en weer vrijgelaten ganzen. Dit jaar loopt het nog niet best. 131 pas, in de loop van december. Een jaar eerder waren dat er 120 meer.

Waarom dat zo is, is onduidelijk.

Waar doen ze het voor? Voor het geld in ieder geval niet. Alles wordt uit eigen zak betaald. Per geringde gans krijgen ze twee euro en die gooien ze in de pot. Van dat geld kopen ze voer of doen ze een hoognodige aanschaf. Wat is het ultieme ganzenflappermoment? Arie: "De spanning. Als ze keren, dalen, op de grond nog wat heen en weer lopen. Ze moeten het net inlopen maar doen ze dat ook? Die spanning, daar zit alles in."

Foto's: Lenny Langerveld

In memoriam Ronald Kes

Op 15 januari 2013 bereikte mij het uitermate droevige nieuws dat Ronald Kes aan een plotselinge hartstilstand was overleden. Ik kende Ronald goed uit het veld en met name van de telpost in het Corversbos, en wist dat hij problemen met zijn hart had, maar dit hadden wij en ook hijzelf, natuurlijk nooit kunnen zien aankomen.

Ronald was nog niet zo lang bezig met vogelen. Hij werd aangestoken door Ruud van Beusekom, die bij hem in de straat woonde. In de 2 jaar dat hij vogelde werd hij steeds fanatieker. Velen van ons zullen hem kennen als de man, die altijd met een reuzentempo op zijn elektrische fiets bij net ontdekte zeldzaamheden aan kwam racen. Ronald was een aimabele man, schroomde nooit om met iedereen die hij zag een praatje te maken en was bovenal heel erg fanatiek. Ik heb hem in die twee jaar dat ik hem mocht ontmoeten in het veld, minimaal 25.000 keer "Jeetje, te gek joh!" horen zeggen. Dat zinnenetje zal ik heel erg gaan missen. Zelfs van de meer algemenere soorten vogels kon Ronald helemaal in vervoering raken, en uren kon hij dan naar zo'n vogel kijken. Als een spons absorbeerde hij alle kenmerken van de soorten die hij zag. Hij werd steeds beter en wist ook steeds vaker zelf leuke soorten te ontdekken. Als hij niet hoefde te werken, was hij eigenlijk altijd in het veld te vinden. Zelfs na zijn nachtdiensten op Landgoed Zonnestraat schroomde hij niet om met een enorme omweg al vogelend naar huis te fietsen of nog een paar uur op de telpost te komen staan.

Ik, en velen met mij, zullen Ronald missen. Veel te vroeg is hij van ons heengegaan. Het zal rustig worden in het Gooise veld.

Hans van Oosterhout

Vogels ringen in je tuin: de eerste ervaringen met het ring-MUS project (deel 3)

Het jaar 2012 zit er op. Het was een bijzonder vogeljaar, omdat ik toen begon aan het ring-MUS project. Mijn eerdere ervaringen met dit project zijn beschreven in twee nummers van het vorige jaar (Moolenbeek 2012a, Moolenbeek 2012b).

Rob Moolenbeek (VRS het Gooi)

Overtroffen verwachtingen

Ik startte op 21 januari 2012 met mijn eerste vangsten in de achtertuin. De aantallen gevangen vogels hebben mijn stoutste verwachtingen verre overtroffen. Kon ik in deel 2 (Moolenbeek 2012b) melden dat ik ruim 200 vogels gevangen had en van een ring voorzien; nu ligt dit aantal bijna acht maal hoger. Wat is daar de oorzaak van?

Huismus man

Foto: Rob Moolenbeek

Allereerst de soort waar het in dit project vooral om gaat: de huismus. Eenmaal gevangen, laat deze soort zich moeilijk een tweede keer vangen. Toch ving ik in mei 9 exemplaren, in juni ca. 30, in juli ca. 40 en in augustus ca. 15. Toen waren er jonge huismussen en deze onervaren vogels moeten zo snel mogelijk op eigen benen komen te staan. Bijna de hele maand mei was ik weg voor mijn werk. Gelukkig was Daan Buitenhuis bereid in deze maand en ook in de zomervakantie tweemaal te vangen in mijn tuin. De eerste jonge huismussen werden gevangen op 8 mei. Vaak gaan de ouders direct aan een tweede legsel beginnen. Wat is dan eenvoudiger als een bordje voer op een voedertafel. Het gevolg daarvan was, dat gemakkelijk te vangen vogels aanwezig waren. Ik ving totaal tot in september ruim honderd jonge huismussen, in de eerste maanden nog in het verenkleed dat zij hadden bij het uitvliegen.

Iets wat je dan als vogelaar met vijftig jaar ervaring niet weet is, dat dit jeugdkleed heel kwetsbaar is door de dunne veertjes. Al vrij snel gaan ze dit jeugdkleed vervangen door kwalitatief betere veren. Een verenkleed waar zij dan een heel jaar mee moeten doen. Het is bekend dat een heel hoog percentage mussen de eerste winter niet doorkomt en zelfs de eerste rui -als ze nog jong zijn- niet overleven. Dit is namelijk de periode dat ook sperwers, torenvalken en andere rovers hongerige jongen hebben.

Jonge huismussen zijn, als zij net zijn uitgevlogen, niet op geslacht te brengen, wat na de hiervoor genoemde rui wel mogelijk is. De leeftijd van de vogel kun je hierna niet meer vaststellen. Het verenkleed ziet er dan exact hetzelfde uit als van de volwassen vogels. In september wordt het steeds lastiger, omdat dan zowel de meeste jonge als oude vogels geruid hebben. Volgend jaar wil ik deze jonge huismussen nog beter gaan bekijken en beschrijven om te zien of er toch nog wat veerkenmerken zijn waardoor de leeftijd alsnog te bepalen is. Reeds bekende gegevens uit de literatuur geven mij niet veel hoop.

Mezeninvasie

Staartmees

Foto: Rob Moolenbeek

De zomermaanden verliepen verder rustig. Er werden wat lokale Ankeveense kool- en pimpelmezen gevangen en verder winterkoningen, heggemussen en roodborsten, maar geen grote aantallen. Ook enkele zomervogels zoals tjiptjaf en zwartkop konden geringd

worden. In september arriveerden er echter in Nederland grote aantallen mezen uit Oost-Europa. Eerst vooral veel koolmezen. In september ving ik er 35, in oktober 71 en in november 169! Hierna zakten de aantallen naar 33 in december. Iets later kwam er een invasie van pimpelmezen op gang. In september ving ik er 15 en in oktober 41; de klapper volgde in november met 236 exemplaren. Ook december met 150 vangsten van pimpelmezen mag genoemd worden. Het blijken vooral mezen uit Polen, Litouwen, Letland en Rusland te zijn. Helaas ging het bij de vangsten in mijn tuin alleen maar om ongeringde vogels of eigen terugvangsten. De maanden november en december leverden ook nog resp. 17 en 24 vinken op. Tijdens een korte sneeuwperiode in december werd een tweetal kepen gevangen en later nog eens twee.

En zo kwam er een eind aan een heel boeiend vogelvangjaar in mijn eigen tuin.

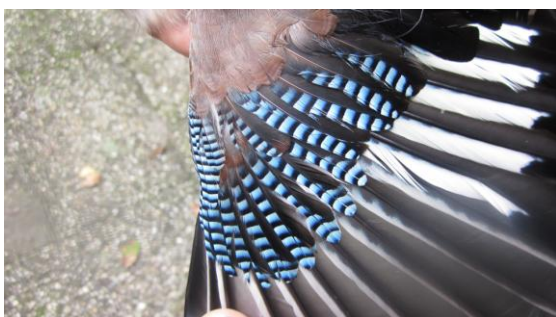
Vink

Foto: Rob Moolenbeek

Hieronder een opsomming van gevangen soorten, tussen haakjes het aantal individuen, achter de schuine streep het aantal eigen terugvangsten.

Soort	Geringd	Terugvangsten	Soort	Geringd	Terugvangsten
blauwe reiger	1	0	koolmees	223	198
wilde eend	6	4	boomklever	2	10
houtduif	3	1	boomkruiper	4	
Turkse tortel	4	0	gaai	7	4
grote bonte specht	12	9	ekster	1	
winterkoning	18	3	kauw	4	
heggenmus	18	10	spreeuw	5	
roodborst	14	23	huismus	179	75
merel	44	34),	Vink	47	7
zwartkop	9		keep	2	
tjiftjaf	9		groenling	8	
goudhaan	1		putter	3	
staartmees	6		sijs	2	
pimpelmees	313	223			

Tabel 1. Overzicht van het aantal gevangen en geringde soorten en het aantal teruggevangen exemplaren.

Gaai

Foto: Rob Moolenbeek

In totaal ging het om 1553 vogels, waarvan 945 nieuw en 608 terugvangsten, verdeeld over 27 soorten

Daarnaast werden nog de ringnummers van enige honderden huismussen afgelezen op de voerplank. Deze waren individueel herkenbaar aan een kleurencombinatie van vier ringen. Het is afwachten wat het nieuwe jaar 2013 zal gaan brengen.

Literatuur

Moolenbeek, R. 2012a. Vogels ringen in je tuin: de eerste ervaringen met het ring-MUS project (deel 1). De Korhaan 46(2): 78-79. Mededeling Vogelringstation Het Gooi nr. 1

Moolenbeek, R. 2012b. Vogels ringen in je tuin: de eerste ervaringen met het ring-MUS project (deel 2). De Korhaan 46(3): 113-115. Mededeling Vogelringstation Het Gooi nr. 4.

Mededeling Vogelringstation Het Gooi no. 8.

IJsvogel en grote gele kwikstaart als broedvogel op RWZI Huizen?

Eind 2012 is een broedplaats gecreëerd boven de wateruitloop van de RWZI in Huizen. In de ronde buis van die uitloop is een nestkast voor de grote gele kwikstaart aangebracht. De vraag is nu hoe beide soorten hierop zullen reageren.

Jelle Harder

Landschap Noord-Holland is, in overleg met Waternet en de gemeente Huizen, druk bezig met het voorbereiden van een natuurproject op de rioolwaterzuiveringsinstallatie (RWZI). Dat project bestaat uit een aantal onderdelen. Er wordt een kunstwand voor oeverwaluwen gebouwd en een vleermuiskelder aangelegd. Ook de aanleg van een broedplaats voor de ijsvogels en nestkasten voor de grote gele kwikstaart horen bij het natuurproject. Met veel subsidie van diverse kanten moet het gehele project in 2013 gereed komen. Een van de fondsen waar het geld vandaan komt is het Dineke Sluijters Vogelfonds van de Vogelwerkgroep. Dit fonds kon begin 2012 de eerste bedragen toezeggen voor vogelprojecten binnen het werkgebied.

Grote gele kwikstaart

Zo was er ook wat geld gevraagd om een viertal nestkasten voor de grote gele kwikstaart aan te kopen en te plaatsen. De plekken waar dat volgens planning is gebeurd zijn twee kasten op de RWZI Huizen en één bij de RWZI Blaricum. Eigenlijk zouden hier twee kasten komen maar uiteindelijk is de vierde kast gemonteerd bij een duiker in de Gooyergracht.

Grote gele kwikstaart Foto: Bert Roelofs

Bij de RWZI Huizen en Blaricum en langs de gehele Gooyergracht zijn buiten het broedseizoen vrijwel altijd grote gele kwikstaarten aanwezig. Deze vogels voelen

zich heel prettig bij het daar stromende water met hier en daar een stenige ondergrond. Ze zoeken er hun voedsel tussen de stenen en langs de oevers.

Een broedgeval is in deze regio echter nog nooit vastgesteld. Waar het de grote gele kwikstaart aan ontbreekt zijn geschikte nestplaatsen nabij die voedselplekken. De soort neemt vanaf circa 1990 landelijk in aantal toe en ook blijkt het verspreidingsgebied zich steeds meer westwaarts uit te breiden. Door deze ontwikkelingen werd het plan opgevat de condities voor het broeden te verbeteren. Hopelijk vinden de kwikstaarten de kasten acceptabel en kunnen we vandaag of morgen het eerste broedgeval vaststellen.

IJsvogel Foto: Jeroen Stel

IJsvogel

Dan is er in Huizen de ijsvogel die op heel veel momenten te zien of te horen is nabij de uitwatering van het gezuiverde water van RWZI en nabij de eilandjes westelijk van de Oude Haven. Een paar jaar geleden was er nog een natuurlijke broedplek aan de oostoever van de Oude Haven. Door havenuitbreiding is die verloren gegaan. Ter compensatie werd door de gemeente een andere broedwand aangelegd, maar deze voldoet niet. Gevolg is dat voor en na het broedseizoen er wel regelmatig een ijsvogel wordt gespot, maar broeden niet meer mogelijk is. Er is gewoon geen geschikte kale steile oever zonder begroeiing ervoor.

Met de plaatsing van een opvallende nestkast ontstaat een nieuwe kans voor deze soort. Het is wel een soort experiment als je ziet hoe de kast op de locatie is aangebracht. De kast staat op een betonnen richel, waarvan de bovenkant circa 230 cm boven het water is. De ingang van de kast zit daar nog 35 cm boven. De totale hoogte van de nestingang boven het water -265 cm-, is niet vaak aan te treffen in ons land.

Het experiment kent nog een extra puntje. In de nestkast is een kunstnest van houtbeton aangebracht. Die is deels opgevuld met licht lemige grond. De ijsvogels kunnen hierin nog naar hartenlust wat graafwerk doen en de nestkamer verbeteren.

Op het dak van de nestkast zijn takken aangebracht en naast de kast enkele struikjes geplant. Zo wordt wat meer het beeld van bomen en struiken bij een nestplek versterkt. Op korte afstand van de nestkast is een grote dikke aanvliegtak aangebracht.

Gezien alle maatregelen kunnen de ijsvogels straks weer in Huizen gaan broeden. Een

opvallend moment: Terwijl de kast er nog maar net stond ontdekte Peter de Peuter van Waternet op 5 december al een ijsvogel. Sterker nog, de vogel kwam uit de nestkast gevlogen!

Ijsvogels hebben de afgelopen jaren grote verliezen geleden door de strenge winters. Wanneer er langdurig ijs is kunnen deze viseters onvoldoende voedsel vangen; ze leggen het loodje. In 2011 waren er nog 25 paar, maar in 2012 telde de regio Gooi en Vechtstreek slechts 9 paar ijsvogels. Nu maar afwachten wat het broedseizoen van 2013 brengt. In ieder geval heeft een ijsvogel de nieuwe behuizing al ontdekt.

Dank

De medewerking van Waternet maakte het mogelijk deze nieuwe broedplaatsen te creëren. Dankzij Dick Jonkers, Huub Casander en Iris Grob, die veel hulp verleenden bij de plaatsing is ook dat allemaal gelukt. Allen heel veel dank.

Geïnteresseerden die behulpzaam willen zijn bij de monitoring en onderhoud van de kasten voor de grote gele kwikstaart langs de Gooyergracht kunnen dat aan mij melden. Ook voor onderhoud en monitoring van de nog aan te leggen zwaluwwand zijn vrijwilligers welkom.
(jelleharder@hetnet.nl 035-6937858)

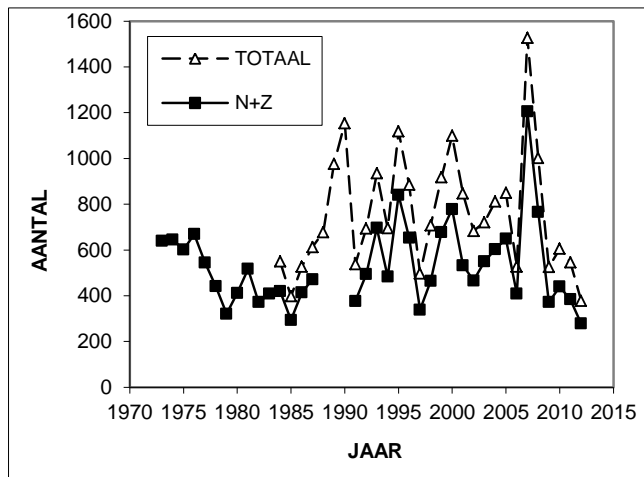
Ijsvogelnestkast boven wateruitloop. In de buis een nestkast voor de grote gele kwikstaart. (foto Jelle Harder)

Het voorkomen van de blauwe reiger in de westelijke Eempolders

De westelijke Eempolders zijn een laag liggend gebied met veel sloten en andere wateren. Het is dus ook geen verrassing dat er veel reigers voorkomen. Van die reigers is de blauwe reiger nog steeds verreweg de talrijkste. De purperreiger wordt de laatste tijd zo nu en dan een keertje gezien, maar de aantallen blijven heel laag. De grote zilverreiger is sinds de eerste waarneming in 1999 zeer sterk toegenomen en na een piek in 2007/2008 schommelen de totale aantallen tussen 100 en 150 per jaar. De roerdomp werd in het begin van de tellingen jaarlijks gezien maar is daarna verdwenen, de laatste waarneming dateert uit 1998. De koereiger is vanaf 2005 een paar maal gezien.

Jan Mooij

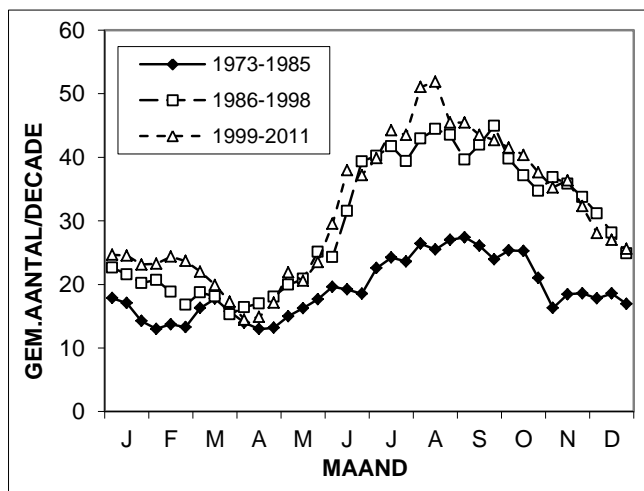
Zoals uit figuur 1 blijkt gaat het niet slecht met de blauwe reiger. De aantallen schommelen sterk (meer dan een factor drie!) maar een duidelijke trend ontbreekt.

Figuur 1. Totaal aantal getelde blauwe reigers per jaar. De getrokken lijn geeft de aantallen zonder de Oostermeent, de stippelijne de totale aantallen.

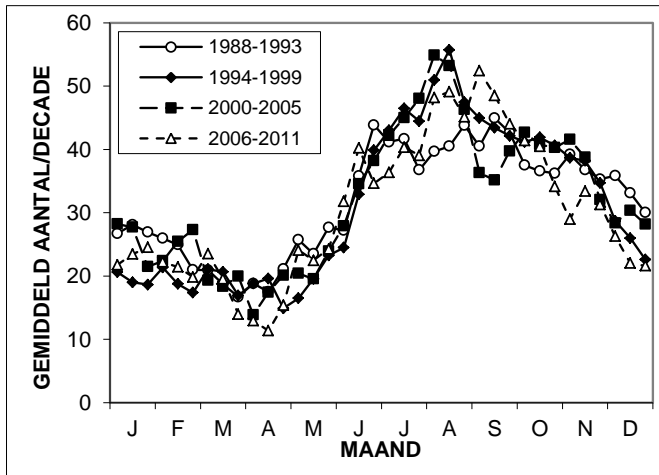
Er zijn twee bekende oorzaken voor schommelingen in de aantallen. Slechts een deel van onze broedvogels trekt weg. Van de blauwe reigers die de winter hier doorbrengen komen er in een strenge winter veel om en dus zijn er het jaar daarna minder. Verder blijkt dat in jaren met extreem veel veldmuizen het aantal blauwe reigers in de polders toeneemt. Wat de vorst betreft zijn strenge winters in 1978/79 en 1996/97 goed te herkennen. Een rij koude winters in het

begin van de jaren tachtig is misschien verantwoordelijk voor het lage niveau in die jaren. Ook de laatste jaren zijn de aantallen relatief laag; dit kan samenhangen met de vorstperiodes in de laatste winters na een lange periode met alleen zachte winters. Het afgelopen jaar was zelfs met het laagste aantal in de geschiedenis van de tellingen. De pieken vanaf 1990 vallen keurig samen met die van de goede veldmuizenjaren voor bijvoorbeeld de torenvalk. Vóór 1990 lijken muizenjaren, die er gezien de aantallen van de torenvalk wel degelijk waren, verrassend genoeg geen invloed te hebben.

Figuur 2. Gemiddeld aantal blauwe reigers per decade voor drie periodes van dertien jaar.

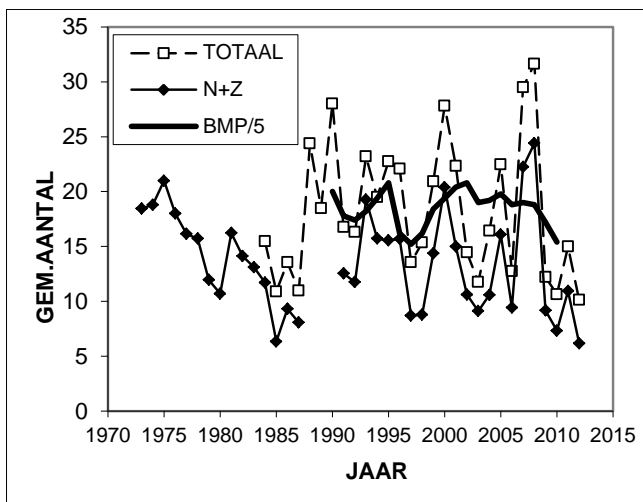
De verdeling over het jaar lijkt een typische verdeling van een standvogel. In het begin van het jaar nemen de aantallen af door sterfte, daarna zorgen de jonge vogels in de lente voor een forse toename en daarna nemen de aantallen geleidelijk weer af. Opvallend is hoe de laatste twee periodes op elkaar lijken. De eerste periode is lager, maar dat komt vooral doordat de Oostermeent, waar we in 1984 pas begonnen te tellen, hier nog nauwelijks meetelt.

Figuur 3. Gemiddeld aantal blauwe reigers per decade voor vier periodes van zes jaar.

Figuur 3 geeft de verdeling over het jaar voor de laatste vier periodes van zes jaar. Ook hier is de overeenkomst tussen de verschillende periodes verbazingwekkend. Bedenk dat zich tussen opeenvolgende jaren verschillen in totale aantallen van een factor drie kunnen voordoen! Kennelijk middelen deze variaties extreem goed uit en is er gemiddeld eigenlijk niets veranderd. Een mogelijke reden voor het goede uitmiddelen is dat topjaren voor veldmuizen ongeveer om de drie jaar optreden en dat in

een periode van zes jaar er daardoor meestal twee zullen voorkomen. Voor de invloed van koude winters is zo'n regelmaat natuurlijk niet aanwezig, maar hun invloed lijkt ook veel kleiner dan die van de muizenjaren.

Figuur 4. Gemiddeld aantal getelde blauwe reigers in maart t/m mei per jaar. De getrokken lijn geeft de aantallen zonder de Oostermeent, de stippellijn de totale aantallen en de dikke lijn de index voor broedvogels van Sovon gedeeld door vijf.

De aantallen in de broedtijd (figuur 4) lopen min of meer parallel met de totale aantallen. Uit de index voor broedende blauwe reigers van Sovon (die ik door vijf heb gedeeld om hem in de grafiek te laten passen) blijkt dat onze aantallen veel meer slingeren dan de totale aantallen broedparen in Nederland, maar ook hier lijkt geen trend aanwezig. Dit suggereert dat wij het hele jaar door met een

lokale populatie te maken hebben. In de directe omgeving zijn broedkolonies in de Valse Bosjes en op Groeneveld. Volgens de literatuur voeren blauwe reigers hun jongen vooral vis. Toch hebben muizenjaren ook in de broedtijd effect. Mogelijk krijgen de jongen soms toch muizen, het kan ook zijn dat we hier het effect van beter doorvoede oudervogels zien.

Blauwe reiger, Foto: Conny Leijdekker

Referenties

- Bijlsma, R.G., Hustings, F. & Camphuysen, C.J., 2001. Algemene en schaarse Vogels van Nederland. (Avifauna van Nederland 2). GMB Uitgeverij/KNNV Uitgeverij, Haarlem/Utrecht
- Mooij, J. 2008, Muizenjaren in de Eempolders. De Korhaan 42(2): 63-66.

De sperwergrasmus (*Sylvia nisoria*) nieuw voor het Gooi

Over het broeden en de verspreiding van vogels in het Gooi is al veel bekend. Vooral na de oprichting van de Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken in 1967 nam de belangstelling en de kennis enorm toe. Toch valt er nog iedere keer iets nieuws te ontdekken anders waren we al lang met het vogelen gestopt.

R.G. (Rob) Moolenbeek, H. (Harry) de Rooij & P. (Pascal) Gijsen

Een van de methodes om meer over vogels te weten te komen is het ringonderzoek. Door vangnetten te plaatsen in soms slecht toegankelijke gebieden krijgen we een heel ander beeld van de aantallen en soorten die het Gooi aandoen. Rietvogels kunnen we bijvoorbeeld aan de hand van de zang goed op het aantal broedparen inventariseren, maar hoe de (door)trek verloopt is volstrekt niet waar te nemen met een verrekijker in het veld. Zo ook de mogelijke doortrek van de sperwergrasmus in ons werkgebied. Met heel veel geluk zou je de vogel met je kijker kunnen spotten, maar dat is echt als het vinden van een speld in een hooiberg. Met wat geluk vang je deze zeldzame en/of andere schuwe vogels wel in je netten. Wij hadden het afgelopen jaar het geluk een sperwergrasmus te vangen langs de Gooimeerkust op het landgoed Oud Naarden in Naarden (Schippers 2012).

Sperwergrasmus, 1 kj, Oud Naarden

Foto: Rudy Schippers

De sperwergrasmus is de grootste soort in het geslacht *Sylvia*. De broedgebieden liggen in Centraal- Europa tot ver in Rusland en Mongolië. De dichtstbijzijnde broedparen bevinden zich in Denemarken en Duitsland. De trek vindt voornamelijk plaats via het Midden-Oosten; de overwinteringsgebieden bevinden zich in Oost-Afrika. De soort komt vrij laat aan in de broedgebieden, maar vertrekt daarna ook weer snel. In Nederland trekt hij in kleine aantallen door in augustus en september;

enkele late vogels nog in oktober tot begin november. Het is dus in Nederland een vrij zeldzame vogel, die met name op de Waddeneilanden en langs het kustgebied doortrekt. Bijna allemaal betreft het eerstejaars vogels (Levering & Keijl 2008, Cramp 1992). In de 'Vogels tussen Vecht en Eem' (Jonkers *et al.* 1987) wordt de soort niet genoemd. Ook op website Waarneming.nl vonden wij geen aanvullende waarnemingen voor het Gooi. Tot dinsdag 28 augustus 2012. Het voorafgaande weekend was slecht en vandaar dat we twee dagen later gingen. Het was een goede vangdag; we ringden 22 soorten en in totaal 220 vogels. Veelal voor ons gewone soorten, zoals zwartkoppen, kleine karekieten, tuinfluiters, rietzangers e.d., maar ook minder algemene soorten, zoals als de draaihals. Op die dag konden er maar liefst twee worden geringd. Echter om 6.45 uur hing er een sperwergrasmus in één van de netten. Nieuw voor Oud Naarden, maar naar nu blijkt ook nieuw voor het Gooi.

De vogel was een eerstejaars met een vleugellengte van 87 mm, een lengte, die wat aan de kleine kant is. De lengte van een van de slagpennen (p8) bedroeg 62 mm. De vogel was goed op gewicht en woog 27,7 gram, wat gemiddeld is (Levering & Keijl 2008) Volgens de schaal van Busse (1974) was de vetgraad 4. Het bepalen van de vetgraad is vooral bedoeld om de hoeveelheid trekvet op de buik te schatten die een zangvogel heeft aangelegd. Hierdoor kan de trekconditie worden bepaald van een vogel. De schaal loopt van nul tot vijf. De categorie nul geldt voor een vogel die helemaal geen vet heeft; vijf voor de maximale hoeveelheid vet die een vogel normaliter kan aanleggen. De sperwergrasmus werd van alle kanten bekeken en gefotografeerd. Nadat de ring was aangelegd, kreeg de vogel zijn vrijheid terug en vervolgde de tocht naar Oost - Afrika.

De enige andere ons bekende waarneming uit het binnenland in 2012 betreft een vangst op

3 september 2012 in de Ooijse Graaf (Ubels 2012), langs de kust waren het er iets meer dan 40 (med. R. Schippers). Van 1911-2011 zijn in Nederland 461 sperwergrasmussen geringd (Van der Jeugd & Van Andel 2012). Dank zijn wij verschuldigd aan het

Staatsbosbeheer en de eigenaren van het landgoed Oud Naarden om in dit gebied vogels te mogen vangen en aan de vaste medewerkers van het Vogelringstation Het Gooi. Eveneens dank aan Rudy Schippers die de foto maakte.

Literatuur

Busse, P. 1974. Biometrical methods. Notatki Ornitologiczne 15: 114-126.

Cramp, S. (editor) 1992. Handbook of the Birds of Europe, the Middle East and North Africa. The Birds of the Western Palearctic. Volume V1. Warblers. Oxford University Press, Oxford: 425-430

Van der Jeugd, H. & W. van Andel 2012. Ringverslag 2011. Op Het Vinkentouw nr. 125: 15.

Jonkers, D. A. en R. A. Kole & J. Taapken 1987. Vogels tussen Vecht en Eem. Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken, Hilversum.

Levering, H.P.A. & G.O. Keijl, 2008. Vinkenbaan Castricum 1960-2006 - een halve eeuw vogels ringen. VRS Castricum, Castricum: 163.

Schippers, R. Vogelringstation Oud Naarden, 3e kwartaaloverzicht 2012. De Korhaan 46:173-176. Mededeling Vogelringstation Het Gooi no. 7.

Ubels, B. 2012. Jaarverslag Ooijse Graaf 2012. Intern verslag. Privé uitgave.

Mededeling Vogelringstation Het Gooi no. 9.

Verschenen

Tweede druk van ijsvogelhandleiding

Van de eerste uitgave 'Ijsvogelwanden, aanleg, controle en beheer', in 2004 uitgebracht en samengesteld door Jelle Harder verscheen in september 2012 bij Landschap Noord-Holland een tweede vernieuwde druk. De eerste oplage in een oplage van 500 exemplaren was zo'n succes dat

besloten werd tot deze uitgave met een oplage van 1100 exemplaren. De financiële ondersteuning, in 2004 nog door Landschap Noord-Holland en de Nationale Postcode Loterij, werd nu aangevuld en uitgebreid door die van Vogelbescherming Nederland, Stichting Krijt Fonds en de Ijsvogelwerkgroep Gooi en Vechtstreek.

Vergeleken met de eerste druk is deze veel fleuriger, ondermeer door de opmaak, druk op glanspapier en de vele afbeeldingen in kleur. Inhoudelijk is er niet zo veel veranderd, de teksten zijn geactualiseerd.

In de inleiding is de grafiek met het minimumaantal broedparen in Nederland

weergegeven van 1995-2011, met een prognose voor 2012, gebaseerd op de winter van 2011/2012. Een nieuw hoofdstuk is ingevoegd over de werkwijze bij ijsvogelwanden. Ook een met algemene aanwijzingen. Bij dat over de bouw van een ijsvogelwand wordt nu eveneens informatie verstrekt over het plaatsen van een betonnen keerwand en andere mogelijke oplossingen. Nieuw is ook 'Ijsvogels in de winter, HAK een WAK. De bijlage bevat nu veel meer tips over allerhande zaken. Op de binnenzijde van de achterflap wordt ecologische informatie geboden over de ijsvogel.

Harder J. 2012. Ijsvogelhandleiding, aanleg, controle en onderhoud van ijsvogelwanden.

De handleiding is gratis te downloaden bij: www.landschapnoordholland.nl/publicaties of www.vwggooi.nl/vereniging/publicaties.

Dick A. Jonkers

Illustratie uit het boek: ijsvogelwand van een omgetrokken boom

Nieuwe uitgaven van de Vogelwerkgroep

Publicaties zijn te lenen uit de verenigingsbibliotheek. De medewerkers krijgen gratis een exemplaar.

Dick Jonkers

Hilversums Wasmeer nader bekeken

In het Hilversums Wasmeer en omgeving vestigden zich in 2012 36 verschillende vogelsoorten. Hiervan vielen zes soorten in de categorie water- en moerasvogels. Net als in veel andere waterrijke gebieden in ons land heeft de grauwe gans ook gebroed in het deel waar het ven in ligt. Dit herbergde daarnaast ook enkele paren brandganzen en een paar nijlganzen.

Van het Hilversums Wasmeer zijn vanaf 1970 veel broedvogelgegevens verzameld. Sindsdien is de ornithologische waarde van het gebied sterk verminderd. De karakteristieke soorten geoorde fuut, dodaars, bergeend en kokmeeuw, zijn verdwenen. Ontwikkelingen in het ven en wellicht de aanleg van de rijksweg A27 hebben daarbij waarschijnlijk een rol gespeeld.

Jonkers, D. A. & de Boer, J. 2012.

Broedvogels van het Hilversums Wasmeer en omgeving in 2012.

Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken, Hilversum. Uitgave 208. 27 blz.

De Monnikenberg geïnventariseerd

Landgoed de Monnikenberg bevatte in totaal 42 verschillende soorten broedvogels, met een gezamenlijk aantal van 370 broedparen. Hieronder bevonden zich diverse soorten die kenmerkend zijn voor oude bossen, zoals zwarte specht, bosuil, boomklever, glanskop en appelvink. Van de roofvogels waren buizerd en havik vertegenwoordigd. In het Monnikenwater, een ven dat in een grasland ligt, vestigden zich vijf soorten watervogels, als opvallende soorten kwamen daarin voor een dodaars en een bosrietzanger. Van de grauwe vliegenvanger een soort, die sinds het begin van de jaren tachtig afneemt in ons land, huisden er zes paren. Het rapport heeft de nulsituatie vastgelegd van de vogelstand, voordat die zal veranderen en/of verdwijnen door het bebouwen van een deel van gebied.

Jonkers, D. A. & de Boer, J. 2012.

Broedvogels van de Monnikenberg in 2012.

Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken, Hilversum. Uitgave 209. 24 blz.

Broedvogels van enkele binnen- en buitendijkse terreinen van de Eem

De hierboven genoemde terreinen hebben een geringe oppervlakte en er komen dan ook veel minder broedvogelsoorten en kleinere aantallen voor dan in grotere weidevogelgebieden. Daarom zijn ze niet minder waardevol, want ze stofferen ook het landschap, waar weidevogels in thuis horen. De vijf terreinen hebben samen een oppervlakte van bijna 74 ha en liggen verspreid langs de Eem van Eemdijk tot en met Baarn. Het gemiddelde aantal soorten broedvogels ervan is tien. Het totale aantal territoria bedroeg 212. Tot de soorten van de Rode Lijst behoorden zomertaling, wintertaling, slobbeend, grutto en tureluur.

Grutto in de Eempolder

Foto: B. v.d. Brink

De Buitenvaart Noord was goed voor acht paar kluten, het hoogste aantal in veertien jaar. Opvallende waarnemingen zijn die van parende oeverlopers in de Buitenvaart Zuid en een kleinst waterhoen in de Wolkenberg.

Houten, M. van 2012. Resultaten van broedvogelinventarisaties in binnen- en buitendijkse terreinen van Natuurmonumenten bij de rivier de Eem.

Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken, Hilversum. Uitgave 210. 91 blz.

Broedvogelinventarisatie Het Hol

In het Hol is het voorkomen van 47 soorten broedvogels vastgesteld. Er zijn drie soorten gevonden van de Rode Lijst: spotvogel, matkop en snor. Van de snor waren 16 paren aanwezig. Houtsnip, blauwborst, grauwe vliegenvanger, appelvink en goudvink waren de krenten in de pap. De bos- en struikvogels

vogels waren goed vertegenwoordigd met als talrijkste broedvogels tjiptjaf (75 territoria), fitis (60 territoria) en winterkoning (47 territoria). De algemeenste moerasvogel was de rietzanger (43 territoria). Vergelijkingen met eerder uitgevoerde inventarisaties is vrijwel onmogelijk door verschillen in de inventarisatiemethodiek. De auteur schetst de predatiedruk van de havik op middelgrote vogels, die onmiskenbaar lijkt uit te zijn, waardoor waarschijnlijk het waterhoen geheel verdween. De meerkoet liep van 44 paar in 1992 terug naar 4 paar in 2012! De grauwe gans nam toe van 3 paar in 1992 naar 27 paar in 2012, maar die soort is geen havikprooi. Opmerkelijk is de achteruitgang van de matkop van 23 paar in 1992 naar 2 in 2012. Aan de andere kant zijn er bij diverse soorten forse toenames. Voor een deel lijken de uiteenlopende ontwikkelingen verklaarbaar, voor een andere deel geheel niet. Blijven monitoren en vastleggen wat voor interne ontwikkelingen plaatsvinden in gebieden en net daarbuiten, kunnen wellicht enig licht werpen op pieken en dalen in de broedvogelbevolking.

Prop, D. 2012. Broedvogels van Het Hol 2012.

Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken, Hilversum. Uitgave 211. 32 blz.

Broedvogelinventarisatie Hilverbeek en Spanderswoud

Deze in 2012 uitgevoerde broedvogelinventarisatie leverde voor de landgoederen Hilverbeek (75 ha) en Spanderswoud (81 ha) resp. 31 en 36 broedvogelsoorten op. Beide gebieden zijn in eigendom en beheer bij Natuurmonumenten. Het tweede landgoed moet niet verward worden met het aanliggende, veel grotere Spanderswoud van het Goois Natuurreservaat. In Hilverbeek kwamen twee soorten van de Rode Lijst voor: boerenwaluw en huismus; in het Spanderswoud waren dat er drie: boerenwaluw en grauwe vliegenvanger en huismus. In het Spanderswoud waren vestigingen van twee paren grauwe ganzen; in Hilverbeek zijn maar liefst vijf paren nijlganzen vastgesteld en ook één paartje van de carolina-eend. Tot de leuke broedvogelsoorten behoorden ook de zwarte specht en blauwborst in het Spanderswoud en de glanskop in Hilverbeek. Hoewel beide landgoederen in het verleden diverse keren zijn onderzocht, bleek ook hier

het vergelijken met eerdere inventarisaties moeilijk. Oorzaak daarvan waren het verschil in inventarisatiemethodes en de onderzochte oppervlakte. Wel is duidelijk dat zowel de kleine bonte specht als de groene specht zich in 2012 niet in beide landgoederen hadden gevestigd

Mooij, J. 2012. *Broedvogels Hilverbeek en Spanderswoud 2012.*

Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken, Hilversum. Uitgave 213. 30 blz.

Resultaten van weidvogelinventarisaties in Westelijk Eemland

Twaalf van de zeventien weidvogelsoorten die vermeld worden op de Rode Lijst van Nederlandse broedvogels hebben in 2012 gebroed in de delen van de Noordpolder te Veld, Maatpolder (Eemnes), De Kampen (Blaricum) en object De Slaag (Hoogland). De aantallen mogen er zijn. De Noordpolder te Veld en de Maatpolder, samen 247 ha, bevatten 330 paren grutto's, 289 paren kieviten en 121 paren tureluurs. De watersnip huisde er met 6 paren en de kemphaan met 5 paren.

Roerdomp

Foto: Bertus van den Brink

Voor het eerst sinds vele jaren broedde er weer een roerdomp. Het is al weer heel wat jaren geleden dat die in het gebied nestelde.

Het object De Slaag (71 ha) was goed voor zeven soorten van de Rode Lijst. De tureluur met 28 paren. De watersnip kwam weer uit op één paar.

De grutto voerde met 59 paren de ranglijst aan, de kievit volgde met 44 paren en daarna kwam de tureluur met 32 paren.

Jonkers, D.A. 2012. Resultaten van weidvogelinventarisaties in delen van de Noordpolder te Veld, Maatpolder (Eemnes), De Kampen (Blaricum) en object De Slaag (Hoogland) in 2012.

Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken, Hilversum. Uitgave 215. 91 blz.

Vogelringstation Oud Naarden, 4^e kwartaaloverzicht 2012

Het afgelopen kwartaal werd gekenmerkt door veel regen en ook veel harde wind, waardoor er minder geringd kon worden dan gebruikelijk. De omstandigheden waren niet alleen slecht voor de medewerkers, maar vooral ook voor de vogels. Het zou onverantwoord zijn geweest om natte vogels in de netten te laten hangen en dat is dan ook niet gebeurd.

Rudy Schippers

Veel pimpelmezen

In het eerste weekend van het vierde kwartaal konden we genieten van prachtig herfstweer, dat begon met een lichte mist. Er zaten nog maar enkele kleine karekieten in het riet, maar hun plaats werd ingenomen door grote aantallen pimpelmezen, waarvan de komst al was verwacht, omdat er de week daarvoor al zo'n 100.000 pimpels geteld waren tijdens de trek bij Falsterbo in Zuid-Zweden. Die zondag vingen we ook een aantal goudhaantjes en tevens de eerste twee vuurgoudhaantjes van het jaar. Goudhaantjes zijn wel heel kleine vogeltjes met superdunne en tere pootjes. Ze wegen slechts zo'n 5 gram, net iets meer dan de helft van het gewicht van een winterkoning.

Goudhaan

Vuurgoudhaan

Een van de ijsvogels die we eerder in augustus geringd hadden werd weer teruggevangen. Ook de baardmannen waren weer aanwezig, zij het dat ze pas in grotere aantallen te zien waren op het moment dat de netten werden opgeruimd. Baardmannen wachten vaak tot ongeveer twaalf uur in de middag om actief te worden, wat een van de redenen is waarom we ze zo weinig vangen.

Een van de voor Oud Naarden minst algemene soorten is de ringmus, waarvan we er op een zondag twee in de netten kregen.

Tijdens het uithalen vloog er een roerdomp weg uit het riet en even later kwamen er nog twee roerdampen overvliegen.

Van andere ringgroepen kwam het bericht van een massale trek van koolmezen uit zowel Scandinavië als uit Oost-Europa. Eerder was er al een invasie van zwarte mezen en wat later ook van pimpelmezen. Een van de op Oud Naarden geringde zwarte mezen werd ruim een week later gemeld uit

Oost-Vlaanderen in België. Veel van de Oost-Europese vogels worden geringd in zeer grote zgn. Helgolandvangkooien zoals die staan opgesteld in de kustgebieden van Baltische landen. Deze methode maakt het mogelijk om grote aantallen vogels van een ring te voorzien, waardoor de kans op een terugvangst in de overwinteringsgebieden groter wordt, evenals die van de vliegroutes op zowel de heen- als de terugreis. Een aantal Nederlandse ringstations heeft mezen gevangen met ringen uit Litouwen, Letland en Rusland. Verreweg de meeste mezen met Moskva ringen komen niet uit Moskou maar uit Kaliningrad, eveneens aan de Baltische kust. Ter vergelijking, de op Oud Naarden geringde vogels krijgen een ring, waarop ondermeer Arnhem staat vermeld.

Achttien geringde soorten

De tweede zondag van oktober was het nogal regenachtig, zodat we in totaal maar 42 mezen

vingen en daar zaten helaas geen Oost-Europese koolmezen of andere mezen met een Baltische ring bij. Ondanks het slechte weer hadden we 18 verschillende soorten, waaronder een roodborsttapuit en een kleine bonte specht. De week daarna was het weer nog slechter toen we maar 37 vogels vingen waaronder een late kleine karekiet.

Baardman (man)

De laatste week van oktober was het eindelijk weer wat zonniger, waardoor het riet wat droger was en de zaden in de rietpluimen beschikbaar kwamen voor baardmannen.

Baardman (vrouw)

Die dag konden we 17 baardmannen van een ring voorzien en kregen we vier reeds eerder geringde vogels in handen. Een daarvan was kort daarvoor bij Lelystad geringd en drie baardmannen waren als jonge vogel in juni/juli geringd in het natuurreservaat de Kamperhoek. Andere terugmeldingen van baardmannen in de weken daarna kwamen van ringstations in Almere en Elburg.

Glanskop

De glanskop met zijn rechte beak die we die dag vingen, bleek eerder op Oud Naarden geringd te zijn als jonge vogel en is

De glanskop met zijn rechte beak die we die dag vingen, bleek eerder op Oud Naarden geringd te zijn als jonge vogel en is

inmiddels dus volgroeid.

Afgezien van de vele mezen, roodborstjes, vinken en andere zangvogels die het land binnenkwamen, zagen we die zondag ook de eerste groepen kleine zwanen en een enkele wilde zwaan op het Gooimeer.

Groot pimpelmeesmannetje

Het heeft tot midden november moeten duren voordat we een Baltische pimpelmees in de netten kregen, een vogel met een ring van Zoölogisch Museum Lithuania. In maart hadden we al een koolmees in de netten gehad met een ring uit Litouwen, maar dit najaar vingen we tot dusver alleen maar mezen uit vermoedelijk oostelijke streken zonder ring om de herkomst te bevestigen. Van Litouwen naar Oud Naarden is de afstand in rechte lijn ongeveer 1100 km!! Van de 50 pimpels, die we op 11 november in de netten kregen, bleek een mannetje duidelijk groter te zijn dan de rest met een vleugel van 72 mm in vergelijking met de gebruikelijke spreiding tussen 63 en 68 mm. Dit is uitzonderlijk groot wanneer we uitgaan van een maximum van 71 mm, zoals gemeten aan Scandinavische pimpelmezen die wij veelal gedurende de winter in Nederland zien. Deze Litouwse pimpelmees woog ook ruim 15% meer dan een gemiddelde man pimpel.

Op die dag vingen we ook twee zwarte mezen en een mooi mannetje kleine bonte specht, zoals hieronder afgebeeld.

Kleine bonte specht (man)

De heggenmus die als een van de laatste vogels op 11 november in de netten terechtkwam bleek in juli 2006 als jonge vogel op Oud Naarden geringd te zijn. In al die jaren was hij nooit eerder teruggevangen.

De weekenden daarna waren vaak regenachtig en ook hebben we een aantal herfststormen mee mogen maken. Bij harde wind staan de netten te klapperen, waardoor vogels ze

uiteraard uit de weg gaan. Het is dan onverantwoord om bij regen kletsnatte vogels te vangen. Het afgelopen seizoen was daarmee erg matig wat het ringwerk betrof.

Bijvoeren

Vanaf de tweede week van december begonnen we met bijvoeren door vetbollen, pinda's en mengsels van zaden aan te bieden. De vogels weten dit te waarderen en ze houden zich daarom veelal op in de omgeving van die voerplaatsen. Tijdens de ringsessies worden vaak dezelfde vogels gevangen en op die manier hebben we ook aanzienlijk meer terugvangsten dan nieuwe gasten. Dat vetbollen gewaardeerd worden was bijvoorbeeld te zien aan de vetresten rondom de snavel van een grote bonte specht, die je kunt zien wanneer je zo'n vogel in de hand hebt. Datzelfde lukte niet voor zowel de groene specht als de zwarte specht die wel aanwezig waren, maar zich niet lieten vangen.

Keep (man)

De eerste kepen waren inmiddels gearriveerd, hoewel,

door een gering aanbod van beukenootjes, lang niet zo veel als in de voorafgaande jaren. Datzelfde gold ook voor vinken, waarvan we er ook maar weinig zagen dit jaar.

Zondag 30 december was de laatste dag van het jaar dat we op Oud Naarden waren. Ondanks de straffe wind hebben we toch nog tien soorten vogels van een ring kunnen voorzien, of de reeds aanwezige ring kunnen controleren, waaronder die van twee

baardmannen, een boomklever en een mannetje goudvink.

Boomklever

De sperwer die een poging deed om een vogel uit het net te plukken raakte zelf verward in het net, maar ontsnapte nog net, voordat wij hem een handje konden helpen om daaruit te komen.

Zoals reeds eerder vermeld, waren er in het jaar 2012 minder dagen dat er geringd kon worden, waardoor het aantal vogels en het aantal soorten dat we in de netten kregen minder was dan in het topjaar 2010. Desondanks kunnen we niet ontevreden zijn met een resultaat van net iets meer dan 7300 vogels, die nieuw geringd of teruggevangen zijn. Op dit moment worden er voorbereidingen getroffen voor een jaaroverzicht van alle ringactiviteiten van het Vogelringstation Het Gooi, waar Oud Naarden een onderdeel van is. Dit overzicht komt over enige tijd beschikbaar.

*Met dank aan de eigenaren van Landgoed Oud Naarden en aan Staatsbosbeheer die ons in staat stelden op hun terreinen te kunnen ringen.

Foto's Rudy Schipper

Mededeling Vogelringstation Het Gooi no. 10

Rectificaties

De reeks met genummerde publicaties over het Vogelringstation Het Gooi nam een aanvang in het tweede nummer van De Korhaan in 2012. Helaas is er in de loop van de serie een fout geslopen in de nummering. Hiervoor onze excuses. Voor hen die het tijdschrift bewaren en anderen volgt hier de correcte nummering. De correcties kunnen in de betreffende tijdschriftnummers worden aangebracht.

Moolenbeek, R. 2012. Vogels ringen in je tuin: de eerste ervaringen met het ring-MUS project (deel 2). De Korhaan 46(4): 113-115. *Mededeling Het Gooi nr. 4*

Schippers, R. 2012. Vogelringstation Oud Naarden 2^e kwartaaloverzicht 2012. De Korhaan 46(3): 116-118. *Mededeling Vogelringstation Het Gooi nr. 5*.

Schippers, R. 2012. De kleine karekiet in Oud Naarden. De Korhaan 46(4): 134-137. *Mededeling Vogelringstation Het Gooi nr. 6*.

Schippers, R. 2012. Vogelringstation Oud Naarden- 3^e kwartaaloverzicht 2012. De Korhaan 46(5): 173-176. *Mededeling Vogelringstation Het Gooi nr. 7*.

Redactie

Het najaarsweekend op Texel

Al op de boot naar Texel werden we verrast door een grote stern en een middelste jager en natuurlijk veel meer vogels, die langs kwamen scheren. Voor mij was hiermee de toon gezet: vogels, veel wind en er samen naar kijken.

Hilde Veenstra

Middelste jager

Foto: Bert Roelofs

Zo snel mogelijk zijn we die dag op pad gegaan met de fiets; dat bleek een enorme onderneming, want er stond, zoals al hiervoor vermeld heel veel wind. Hoewel we hoopten op zangvogeltjes in het bos, was het er erg stil. Ook de zeetrek kon beter en deed me al die eidereenden herinneren, die we een jaar eerder op Schiermonnikoog langs de kust hadden zien vliegen.

Onderweg door de polder kwamen we langs een erg natte akker, waar een groep goudplevieren stond te kleumen (dit was mijn interpretatie). Ze vielen nauwelijks op tussen de kale landbouwgrond en het water en werden er door de stormachtige wind belaagd. Een torenvalk liet zich prachtig zien, jagend boven de velden, af en toe even zittend op een paaltje. Zondag was er op het laatst nog even tijd om naar de Mokbaai te gaan, waar het op dat moment redelijk laag water was.

Foeragerende lepelaars gaven een show voor ons, door in formatie in het water bijna gelijktijdig te bewegen met zijn allen.

Prachtig! Na verloop van tijd verplaatsten ze zich naar het slik om daar te gaan rusten. Maar helemaal rustig werd het niet in die groep. Tot mijn verbazing waren er enkele lepelaars die steeds weer soortgenoten liepen op te jagen. Soms vlogen die vogels op om elders weer neer te strijken en daar te gaan te dutten, maar zelfs dat werd ze vaak niet gegund.

Uiteindelijk realiseerde ik me dat

puberlepelaars aanhoudend probeerden om een maaltje bij hun ouders los te peuten. Duidelijk was dat de volwassen lepelaars wel genoeg hadden van dit bedelgedrag van hun kroost.

Een slechtvalk kwam de baai binnen vliegen vanaf de monding. Anders dan ik zou verwachten vloog hij laag over het water en het slik; leek zich niet bewust van de grote hoeveelheid aanwezige vogels en had duidelijk niet de intentie om te jagen. Geen van de rustende vogels op het drooggevallen wad leek de slechtvalk op te merken. Ieder ging door waarmee hij bezig was. De slechtvalk gedroeg zich als alle andere vogels en streek neer op het slik om daar rustig te gaan zitten.

Indrukwekkend om te zien dat een roofvogel volkomen genegeerd kan worden, wanneer die geen intentie heeft om te jagen. Kennelijk zijn vogels heel goed in staat om zeer snel in te schatten of een roofvogel op jacht is of niet.

Texel

Foto: Hilde Veenstra

Ik vond het een fijn weekend, met alle excursies overdag, fotoshow en gezelligheid 's avonds. Het weer werkte niet mee. Daar hebben we eigenlijk weinig last van gehad, behalve dat onze fietsspieren het moeilijk kregen. Maar helaas lieten zich maar weinig vogels zien en blijf ik me afvragen waar al die vogels blijven met slecht weer.

De goudvink (*Pyrrhula pyrrhula*)

Er zijn van die zaken waar ik als vogelaar toch danig van de leg van kan raken. Zo is daar de goudvink, waar ik zelf helemaal niets goudkleurigs aan kan ontdekken, terwijl er ook een mooie goudgekleurde vink bestaat, maar die is gemakshalve appelvink genoemd. Wie het snapt mag het zeggen.

Bert Roelofs

Goudvink (man) Foto: Bert Roelofs

De ongeveer 14 tot 17 centimeter grote goudvink wordt door Engelstaligen ‘stierenvink’ (bullfinch) genoemd, waarbij verwezen wordt naar de stevige, gedrongen bouw met de dikke stierennek van deze vink. Hoewel de goudvink in Nederland een vrij talrijke broed- en standvogel is, moet ik eerlijkheidshalve toch bekennen dat ik pas onlangs deze vink voor het eerst heb mogen zien en kunnen fotograferen.

Ik schaam me overigens niet voor deze bekentenis, want overal in de boeken is leesbaar dat het een schuwe vogel betreft, die bij voorkeur een verborgen leven leidt in bosrijke gebieden met een dichte ondergroei, waarbij ze zelden ver uit de dekking komen en ook weinig beweeglijk zijn.

Je hoort ze dan ook eerder dan dat je ze ziet, maar erg luidruchtig zijn ze nou ook weer niet.

Het is dan ook geen toeval dat ik ze pas zag toen ze door eeflucht gedwongen het winterse bos moesten verlaten en in een stadspark eerst de laatste vruchten uit de struiken haalden.

Daarna begonnen ze de zachte blad- en bloemknoppen te verorberen, een voorkeur die ze vooral bij kwekers van fruitbomen weinig geliefd maakt. Verder voeden ze zich zowel met zaden en pitten als met insecten en larven. Hun stompe ronde snavel maakt het oppikken van zaden van de grond nagenoeg onmogelijk. De insecten zijn vooral bestemd als voedsel van hun jongen.

In het fraaie uiterlijk van deze soort is een duidelijk kleedonderscheid tussen de seksen zichtbaar.

Het mannetje is het meest kleurrijk, met oranje-rode onderdelen en een zwarte, blauwgrijze en witte bevedering.

Goudvink (vrouw)
Foto: Bert Roelofs

Het vrouwtje is weliswaar meer bedekt gekleurd met

haar bruinige rug, maar de zwarte kop en roze-rode onderzijde geven ook haar een kleurenrijkheid die veel van haar seksegenoten van andere soorten niet hebben. Beide seksen hebben een korte, dikke, zwarte snavel. In de vlucht valt de witte stuit duidelijk op.

In de door mij geraadpleegde bronnen kwam ik als saillant detail tegen dat het mannetje en vrouwtje goudvink het gehele jaar bij elkaar zouden blijven, wat bij andere vinkensoorten niet zo gebruikelijk is. Vanaf eind april wordt er gedurende een kleine twee weken gebroed op doorgaans 4 of 5 eieren, waarbij het mannetje zijn vrouwtje voedt. De jongen worden daarna door beide ouders verzorgd en vliegen na ongeveer twee weken uit.

Vaak hebben goudvinken twee broedsels per seizoen.

Zoals gezegd is ‘onze’ goudvink een standvogel; in sommige winters kunnen ook goudvinken uit noordelijker streken tijdelijk afzakken naar onze contreien, waarbij vooral onze duingebieden in trek zijn als verblijfplaats. Een aantal van deze Scandinavische vogels trekt soms nog verder zuidwaarts door.

Ter afsluiting mijn appelsap-ezelsbruggetje: de ‘goudappeltjevink’ koppelt het goud aan de appelvink.

In het teken van de wind, excursie Oostvaardersplassen

Windkracht 8 en storm voorspeld! Toch zijn er tien deelnemers die het op 25 november aandurven met de auto de Oostvaardersdijk op te gaan om vogels te spotten. De excursieleiding is in handen van Antje van Slooten en Huub Casander.

Renée Beekman

We verwachten niet veel, maar met deze wind weet je nooit wat er aan komt waaien. Grote groepen kuifeenden en meerkoeten schuilen in een hoek van de Kwelplas; in de verte houdt zich een grote zilverreiger op. We stoppen even bij het uitzichtpunt, maar we worden er weggeblazen. Doorrijden maar naar informatiecentrum De Trekvogel, en daarvandaan naar de Lepelaarshut. Aalscholvers, futen, grauwe ganzen geven daar acte de presence. Het wordt tijd voor een kopje koffie in het Infocentrum van Staatsbosbeheer met een fantastisch uitzicht vanachter het raam. Op naar observatiehut De Kluut. Het kale bos heeft iets mythisch, de paardenvijgen wijzen op levende have, en ja hoor, daar staan we opeens oog in oog met de Koniks. Vanuit de hut De Zeearend zien we grote groepen

goudplevieren en wilde zwanen met hun lange nekken.

De natuur is hier prachtig. Vanachter de donderwolken zendt de zon gouden stralen over het weidse land; uit het bos komt een groep edelherten gerend, spetterend door de plassen op zoek naar beschutting achter de spoorlijn. Daar staat al een enorme kudde Konikpaarden. We rijden naar het uitzichtpunt op de Praambult en hopen op een zeearend, maar deze laat zich vandaag niet zien. Wel een kudde Heckrunderen, die ook in draf de omgeving van de spoorlijn opzoeken. Nee, veel te vogelen was er niet deze dag, maar wat een geweldige excursie!

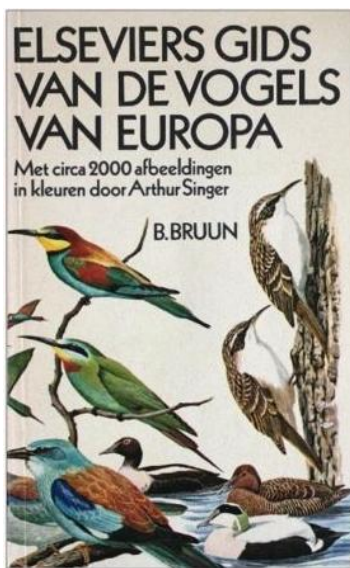
Konikpaarden

Foto's: Renée Beekman

Goois Vogelen 2012: The next level

Hans Oosterhout

Al jaren vogel ik met volle overgave in onze geweldige regio. De grote diversiteit aan biotopen zorgt jaarlijks voor, landelijk gezien, erg leuke lijstjes. Ik ben een man van de lijstjes. Al jaren hou ik een jaarlijst bij van de soorten die ik in het Gooi heb gezien. In mijn beginjaren als jonge vogelaar moest ik het vooral hebben van via via waarnemingen, die je van andere vogelaars in het veld kreeg. Tegenwoordig gaat dat allemaal veel sneller en hipper. Internet, en dan met name de site Gooi.waarneming.nl en mobiele telefoons met apps, zoals Whatsapp maken het tegenwoordig mogelijk om snel op de hoogte te raken van waarnemingen van anderen. Ook de literatuur van tegenwoordig is enorm vooruit gegaan, zodat determinatie veel eenvoudiger is. Tijdens een regenachtige zondagmiddag kruip ik nog wel eens in mijn oude boekenkast en haal daar de vogelboekjes uit mijn beginjaren tevoorschijn, boeken zoals de Bruun en de

Kist. Kist. Gniffelend kijk ik dan naar de informatie die toen nog bekend was en zeker naar de veelal niet erg lijkende plaatjes. Dat is tegenwoordig een heel stuk beter. Van nature ben ik erg competitief ingesteld. Niet zozeer naar anderen toe, maar voornamelijk naar mezelf. Ik probeer de lat steeds hoger te leggen om mezelf te pushen om nog een stapje verder te komen. Dat doe ik in mijn werk, mijn privéleven, maar vooral ook in mijn hobby. Al jaren lukt het me net niet om in de regio het magisch aantal van 250 vogelsoorten te zien. Daar moest maar eens verandering in komen. Na jaren met 247 (2011), 248 (2010), 234 (2007) soorten in de regio, besloot ik daarom ergens eind 2011 dat ik het jaar 2012 zou

gebruiken om te kijken of het in onze regio mogelijk is om de magische 250 jaarsoorten aan vogels te halen. Als ik mij dan eenmaal zo'n doel stel, dan ga ik er natuurlijk volledig voor. Dat zou betekenen dat ik verder niet veel buiten de regio zou gaan vogelen en zelf zo veel mogelijk in het Gooise veld zou vertoeven. Ook de mensen om mij heen waren op de hoogte van dit voornemen en zelfs op mijn werk zou ik er rekening mee kunnen houden. Een goed doel, en een jaar lang plezier op de fiets in het Gooise. Maar zou die 250 soorten haalbaar zijn? Wat zou ik daarvoor moeten doen, en waarom eigenlijk? Wie schiet daar nou wat mee op? Vragen die veel door mijn hoofd speelden. Natuurlijk, niemand schiet er wat mee op als ik zo'n doel zou halen, maar het zou voor mij wel een goede stok achter de deur zijn om zo veel mogelijk in het veld te zijn, en indirect hebben de door mij gevonden soorten natuurlijk heel wat mensen plezier opgeleverd. Aanvallend vogelen noemt Jeroen Brandjes dat, en aanvallend ben ik geweest in 2012. Af en toe moest ik wel een schop onder mijn kont krijgen (dank daarvoor, Harry, Jeroen en wie zich aangesproken voelen), maar mijn doel heeft heel wat opgeleverd. Zo stond ik 1 januari 2012 klaar, met een mobiel, alle mogelijk ingestelde alerts, een Gooise Vogelarenwhatsappgroep, een mooi woord voor WordFeud, een goede fiets, mijn optiek en een lijf vol adrenaline van spanning en voorpret.

Januari: beginstand 0

1 Januari is traditiegetrouw de dag dat ik ga nieuwjaarsvogelen. Het was al snel duidelijk dat ik mijn record van 101 (in 2008) bij lange na niet zou gaan halen, maar met 87 vogelsoorten aan het einde van de dag, was er in ieder geval een mooi begin gemaakt van het intensieve jaar dat me te wachten zou staan. Gelukkig werkten onze ijseend en onze eider beide mee, die nam niemand me meer af. De daarop volgende dagen werden besteed aan het opvullen van de gaten die op nieuwjaarsdag waren gevallen; er zijn altijd wel soorten die op de eerste dag net niet willen lukken. Soorten, zoals bosuil, vuurgoudhaan,

geoorde fuut en baardman werden op deze manier binnen gehaald. Op 6 januari is er een winterstorm, met stevige wind uit noord-west. Heel ongebruikelijk voor deze tijd van het jaar, maar ik pluk er de vruchten van, door al vroeg op onze 'zeetrektpost' bij Muiden te zitten. Dit levert leuke soorten op, zoals grote jager, parelduiker, drieteenmeeuw en dwergmeeuw. Soorten die ik eigenlijk pas in de herfst zou verwachten, maar ze waren al binnen. Goed begin dus! Op dezelfde dag zit er een ruigpootbuizerd in de Keverdijksche Polder. Het blijkt sowieso een erg goede winter voor deze soort te zijn. Door het zachte weer in januari zijn ook steltlopers goed vertegenwoordigd, er is nog genoeg voedsel te vinden in de polders door het uitblijven van de vorst. Op 8 januari zit ik weer bij Muiden, in de hoop op naweeën van de storm, dit levert kanoet en middelste zaagbek op. Op de terugweg vind ik in de Aetsveldsche Polder de eerste roodhalsgans van het jaar; er zullen er nog heel wat volgen. Op 9 januari lukt het me eindelijk, na meerdere pogingen, om de overwinterende zwarte roodstaart van het rangeerterrein bij Crailo te zien. Op 10 januari sta ik bij de Huizerpier en hoor daar de Cettis' zanger zingen. Maar goed dat ik deze al zo vroeg heb ingetikt, bij de invallende vorst verdwijnt het beest en hij wordt de rest van het jaar niet meer waargenomen. Op 12 januari meldt Ellen de Bruin een roepende mogelijke Humes bladkoning bij Nederhorst den Berg; het echte werk begint. In de vroege ochtend van 13 januari sta ik vol ongeduld te trappelen op de plek. Bij het eerste licht begint de vogel gelukkig flink te roepen en hij laat zich ook prima zien. Een nieuwe soort voor 't Gooi; daar ben ik blij mee. De vogel blijft gelukkig tot 29 januari rondhangen en ik bezoek hem vijf keer. Het is dus niet zo dat ik, als een vogel eenmaal op de lijst staat, niet meer van zo'n soort kan genieten. Deze vogel is een buitenkansje, dus ik ga er zo vaak naartoe als ik kan.

Tijdens de midwintertelling op 14 januari sta ik met vriend Harry de Klein in de Bovenmeent te kletsen als vriendin Carla van der Maas ineens heel droog zegt: "He, is dat geen ibis?" Een zwarte ibis komt vanuit het Naardermeer aanvliegen, maakt aanstalten om aan de grond te gaan in de Bovenmeent, maar besluit toch door te vliegen. Een zwarte ibis, in januari!

Zwarte ibis

Foto: Harry de Klein

We zijn alle drie met stomheid geslagen! Een dag later wordt op dezelfde plek een velduil door een blauwe kiekendief uit het veld gestoten, ook een leuke soort. Op de 18^e drijft een mannetje witoogend op de Loenderveense Plas, een welkome soort sinds ons vaste mannetje van de Vesting Naarden spoorloos is verdwenen. Op de 24^e bevinden zich drie fraters in de Eempolders en op de 27^e vind ik een dwerggans tussen een groep brandganzen bij Muiden. Januari wordt op de 29^e voor mij afgesloten met soort 139, een kleine zilverreiger die al enkele dagen in de Keverdijksche Polder foerageert. Ik ben goed op weg, dus mijn voornemen om de 250 te gaan halen, wordt alleen maar meer kracht bijgezet.

Februari: beginstand 139

De meest algemene soorten staan inmiddels op mijn lijstje, dat geeft rust. Vanaf nu is het een kwestie van bijhouden. Na een zachte winter krijgen we begin februari een extreme kouperiode, met temperaturen die zelfs voor de vogels onverwacht komen. Op de 5^e zie ik tijdens het uitlaten van mijn hond, in de Oude Haven, bijna in het centrum van Hilversum, meerdere houtsnippen lopen. Ik kom hier al jaren en nog nooit heb ik hier een houtsnip gezien. In de navolgende dagen vind ik er ook meerdere dode vogels. De vogels hebben het zwaar. Voor vogelaars een buitenkansje, want overal duiken houtsnippen op, die zo veel honger hebben, dat ze zelfs overdag foerageren. Op de 8^e zie ik in het Laegieskamp overdag een groep van maar liefst zeven houtsnippen rondlopen; dat heb ik nog nooit eerder meegemaakt in mijn vogelaarsleven. Geef maar aan hoe zwaar deze periode voor veel vogels was. Ook ijsvogels hebben het zwaar en sterven bij bosjes.

Op 8 februari vliegt een lepelaar rond boven de

Horstermeer; de sloten liggen dichtgevroren, dus wat doet dat beest hier? Een zeearend jaagt boven de Heintjesrak- en Broekerpolder. Op de 12^e blijkt een groepje geelgorzen rond te hangen bij de Westereng in Huizen. De geelgors blijft schaars in onze regio; jaarlijks worden er wel wat doortrekkers gezien, maar een overwinterend groepje is een buitenkans. De groep bestaat uit minimaal zes vogels en blijft tot eind februari. Half februari is de vorst het land uit en verschijnen de eerste zomervogels, bontbekplevier, grutto en scholekster zijn er als de kippen bij in de Eempolders. Op de 21^e vliegt een kraanvogel over de Eempolders, ook blijken hier maar liefst drie roodhalsganzen te zitten. Februari wordt afgesloten met soort 151; een zilverplevier bij het Naarderbos.

Maart: beginstand 151 soorten.

Begin maart gebeurt er weer iets gedenkwaardigs. Kraanvogels vliegen ieder jaar wel in kleine groepjes over ons werkgebied, maar op 6 maart is de wind voor ons Gooise vogelaars kennelijk erg gunstig. Enorme golven toeterende Kraanvogels worden uit het hele Gooi gemeld. Ik begin mijn dag met vijf exemplaren boven de Tafelbergheide, maar in de loop van de ochtend komen voortdurend formaties over Blaricum, waarvan ik vanuit de tuin van mijn ouders kan genieten. Totaal zie ik er die dag 218! Tweehonderd en achttien kraanvogels over het Gooi, weer zo'n moment dat in mijn geheugen gegrift staat; ik krijg er nu bij het typen weer kippenvel van. De meeste groepen gaan richting de Stichtse Brug om daar over te steken naar de Flevopolders en ik zit recht onder de aanvliegroute. Zelfs mijn moeder staat te springen in de tuin van zoveel vogelgeweld! Ook deze dag blijkt het grote voordeel van de snelle communicatie via mobiele telefoons. De aangesloten vogelaars houden elkaar op de hoogte zodat de gelukkigen zich naar goede plekken kunnen spoeden om groepen te onderscheppen.

Rode Wouw
Foto: Hugo Weenen

Ook een rode wouw vliegt in dezelfde richting,

maar deze dag krijgt nog een staartje als Ronald Sinoo belt met de mededeling dat hij een Amerikaanse wintertaling heeft gevonden in de Bovenmeent. Het is al laat in de middag en ik zit al na te genieten op de bank, maar binnen een paar minuten heb ik me weer in mijn wintertenu gehesen en ben ik onderweg naar de Bovenmeent. Helaas is het al te snel donker en is de vogel niet meer te vinden. Zo sta ik voor het eerste licht van de 7^e maart weer in de Bovenmeent en na enig speurwerk vind ik de vogel gelukkig. Hij vogel blijft hangen tot 5 april en wordt door veel vogelaars bezocht.

Op de 14^e drijft een grote zee-eend bij Huizen en steeds meer zomervogels komen binnendruppelen.

Dwergganzen

Foto: Hans Oosterhout

Ook vind ik deze dag een dwerggans in de Eempolders, deze vogel blijft gelukkig wel wat langer zitten en laat zich dagenlang prima zien. Op de 24^e ben ik rustig aan het fietsen in de Eempolders als ik een alert krijg dat er een zingende Pallas' boszanger is gezien in Hilversum Noord, op de Westerheide. De rustige fietstocht verandert in een wilde actie, want ook nu is het weer laat in de middag als ik het bericht krijg. Op de plek verzamelen veel Gooise vogelaars zich en na enig zoeken wordt de vogel kort roepend gezien. Dat smaakt naar meer, dus weer een korte nacht en bij het eerst licht van de 25^e sta ik weer op de plek. De vogel is nog aanwezig en zingt volop. Normaal is de soort een doortrekker in het najaar in ons land, dus ook dit is weer een buitenkansje voor veel landelijke vogelaars. De vogel blijft plaatstrouw tot 13 april. Ik bezoek hem elf keer; wat een ontzettend leuk beest en wat een leuke zang! Op 31 maart is een tapuit de 178^e soort voor dit jaar en realiseer ik me dat 2012 wel een heel uitzonderlijk vogeljaar in de regio gaat worden. Zo veel klappers al en het jaar is net begonnen. Zou het dan toch gaan lukken dit jaar?

April: beginstand 178 soorten

Op 2 april komt er een alert van twee onzekere dunbekmeeuwen bij Muiden. Ik heb er die dag al een lange fietstocht op zitten en zit heerlijk rustig op het bankje in de Bovenmeent. Ik twijfel, want er staat een harde westenwind en ik zie dus tegen de fietstocht op. Harry, kordaat als altijd, neemt hier geen genoegen mee en schopt me praktisch op mijn fiets, verwijten narroepend over mijn jaardoel... Hij heeft gelijk, achterover hangen kan dit jaar niet! Na een zware fietstocht arriveer ik in Muiden en daar blijken helaas geen dunbekmeeuwen aanwezig. Het lukt dus niet altijd, maar ook dat is een leuk aspect van onze hobby!

*Kwak. Foto:
Fr. Van Lier*

Op 3 april vliegt een kwak over de Bovenmeent, waar ik zit te genieten van een ongekende trek van wulpen.

Deze wulpen blijken tijdens de trek hele

vreemde geluiden te kunnen maken, van een afstand lijkt het net alsof er een groep oudere kwebbelende dames in aantocht is. Honderden vogels vliegen zo over. Op de 11^e verschijnt de eerste draaihals bij het Naardermeer.

Half april blijkt een paar buidelmees een nest te bouwen langs een wandelpad in Huizen. De vogels worden uiteindelijk verstoord door opdringerige fotografen, die het nodig vinden om vlak naast het nest te gaan staan om nog mooiere foto's te maken. Ook wordt er een platformpje gemaakt in het riet. Schande, gaat u diep schamen! Gelukkig blijkt later dat de vogels na verstoring een nieuw nest hebben gemaakt in een afgesloten gebiedje en dat er dit jaar wel jongen zijn uitgevlogen.

Op de 21^e vliegt een witwangstern bij het Naarderbos. De 29^e verschijnt een zwarte ibis in de Keverdijksche Polder. Ook vliegen er die dag twee grauwe kiekendieven over de Bovenmeent. Een overtrekkende zomertortel, tegenwoordig een echte zeldzaamheid in onze regio, is op 30 april de 214^e jaarsoort.

Vervolg in het aprilnummer

Excursie avondgeluiden 7 juli 2012

Wouter Rohde

Erik Hans van Stigt Thans en Frank van de Weijer hadden een heel bijzondere excursie voorbereid. Ze gingen ons meenemen naar avondgeluiden van de vogels rondom Zwolle. Een avondje vogelen met je oren dus. Dat was wel besteed aan de vijf deelnemers die zich hadden verzameld op NS-station Bussum-zuid. We reden met Frank naar de Vreugderijkerwaard, waar Erik Hans ons opwachtte (hij woont in de buurt van Zwolle). Daar begonnen we het water af te speuren en warmden we ons op met te kijken naar visdieven en jonge kuifeenden, toen opeens een zeearend over de weg vloog. Wat een kick. Dit bleek slechts een voorproefje te zijn van wat ging komen. Erik Hans en Frank brachten ons in het nabijgelegen Roggebotzand naar een plekje waar je -legaal!- het nest van een paar zeearenden kon zien. Juist tussen de bomen door hebben we genoten van twee jongen, die werden gevoerd door een van de ouders. Daarna gingen we wandelen rond een oude rivierarm, de Wiessenbergsche Kolk, op zoek

naar de kwartel. Die hebben we helaas niet gehoord, maar wel een braamsluiper. Ook hadden we zicht op de slechtvalk, die broedt op de toren van de energiecentrale van Zwolle. Omdat de schemering nog op zich liet wachten was er tijd om in een bos te gaan luisteren. Al snel hoorden we een vreemd geluid, dat afkomstig bleek te zijn van roepende jonge bosuilen. Vervolgens gingen we naar het echte hoofdgerecht: roepende kwartelkoning. Een hulpvaardige bewoner, die Erik Hans eerder had ontmoet, nodige ons uit in zijn achtertuin. In de uiterwaarden van de IJssel hebben we ademloos geluisterd naar drie roepende kwartelkoningen, die hun Latijnse naam *Crex Crex* eer aandedden. Na dit hoogtepunt gingen we op zoek naar het dessert: de nachtzwaluw. Hoe Erik Hans ook zijn best deed op de hem bekende plekjes, het wilde niet lukken. Het was waarschijnlijk net te koud weer. Met roepende ransuiljongen namen we dan ook na middernacht afscheid. Erik Hans en Frank bedankt voor een bijzondere avond !

Ontvangen literatuur

Een persoonlijk gekleurde selectie uit de vogeltijdschriften.

Een duik in de tijdschriften:

Eén, of enkele opvallende artikelen worden wat diepgaander besproken. Ditmaal komt het opvallendste artikel uit de Fitis. Dik Bol en Anita Kucsera beschrijven hoe de gierzwaluw symbool werd van een stedenband tussen Haarlem en Mutare in Zimbabwe.

Paul Keuning

Uit: *Fitis* jrg. 48 (3) 2012 VWG Zuid-Kennemerland.

Gierzwaluw, ver weg maar toch ook heel dichtbij

Dik Bol & Anita Kucsera

Wel eens gehoord van Mutare? Ik ook niet. Het is een middelgrote stad in Zimbabwe, die in het hooggebergte ligt, tegen de grens met Mozambique. Met die stad heeft Haarlem al eenentwintig jaar een stedenband, daarmee is Haarlem één van de weinige steden die zo'n relatie met een Afrikaanse stad heeft volgehouden. Interessant, maar wat moet je met die kennis in een vogelblad? Welnu de verbindende factor tussen deze twee ongeveer even grote steden wordt gevormd door de gierzwaluw; hij is het symbool van de stedenband en dat is zichtbaar op het logo.

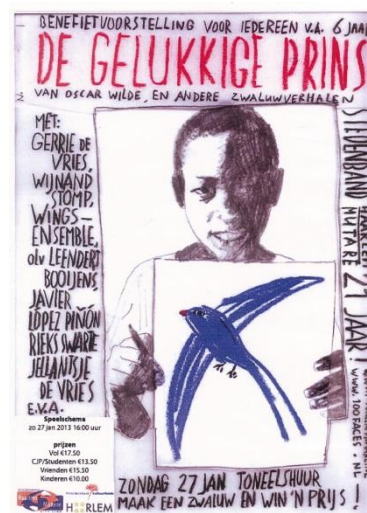

Na de broedtijd in augustus vliegt de gierzwaluw met jongen terug naar zuidelijk Afrika, onder andere naar Zimbabwe, ook naar Mutare, waar hij de regentijd aankondigt. Na een jaar keert deze trouwe wereldreiziger steeds terug naar hetzelfde nest. Omdat de *Apus apus* praktisch niet op de grond komt heeft hij nauwelijks poten. Deze insectenbestrijder zorgt op twee continenten voor meer voedselzekerheid in Afrika en Europa en is daarom een prima metafoor voor het werk van de Stichting

Haarlem-Mutare. Het afgelopen jaar heeft Haarlem-Mutare samen met de gemeente, natuurorganisaties, kunstenaars en onderwijsinstellingen een groot aantal activiteiten ontwikkeld rond de gierzwaluw. Omdat de gierzwaluw bedreigd wordt door het verdwijnen van geschikte broedgelegenheden, zijn er door leerlingen van het Sterrencollege, een VMBO-school 250 bouwpakketten van gierzwaluwkasten gemaakt, die door kinderen van de basisschool in elkaar geschroefd werden. De woningbouwvereniging heeft vervolgens toegezegd om 125 nestkasten aan de woningen op te hangen. Verder zijn er lesprogramma's ontwikkeld en werd in het NME-natuurcentrum een tentoonstelling ingericht.

Het leven in het dictatoriaal door de 88 jarige Mugabe geregeerde land is voor de mensen niet gemakkelijk. Het gebrek aan vrije meningsuiting en het onderdrukken van eigen initiatief werkt ook belemmerend op de samenwerking met de stad Mutare, maar zoals de gierzwaluw zich niet laat afschrikken door bedreiging, zo hebben ook zestien kunstenaars geïnspireerd door de gierzwaluw en tegen de verdrukking van het huidige cultuurbeleid in, een expositie samengesteld met als titel 'Een vlucht gierzwaluwen: een expositie over bedreiging en perspectief'. Het kindertheater maakt zonneklaar dat de verbeelding altijd overwint. Zo gebeurde het ook in de theatervoorstelling 'De gelukkige prins', die in de Toneelschuur opgevoerd werd. Meesterverteller Wijnand Stomp en Gerrie de Vries vertelden en zongen over de verhalen die de gierzwaluw uit verre streken meebracht.

Doordat de gierzwaluw in Haarlem en omgeving nu al meer dan twintig jaar duidelijk in de

belangstelling staat en mede door de beschermende maatregelen die getroffen zijn, is het aantal gierzwaluwen stabiel hoog gebleven met een dichtheid van over de 1000 per vierkante kilometer, terwijl de trend landelijk dalend is.

Wat stond er nog meer aan interessante artikelen in de vogelbladen?

Argus jrg. 37 (2) 2012: Faunabescherming G. Ellenbroek 'Geen geweren om herten te keren', actie tegen het plan van de provincie Gelderland om edelherten af te schieten bij het nieuwe ecoduct Hulshorst.

Dier en Milieu jrg. 87 (3) juni. 2012: Vakblad voor handhavers op het gebied van Dier en Milieu Themanummer RUD, Regionale Uitvoerings Diensten. Verder geen vogelnieuws.

De DompHoorn jrg. 46 (4) dec. 2012: Tijdschrift van Natuur- en Vogelwacht De Vijfheerenlanden. Recepten voor vogels voeren in de winter.

Tussen **Duin & Dijk** jrg. 11 (4) 2012: Samenwerkende natuurorganisaties in Noord-Holland. R. Brouwer 'Dwergganzen in de Abtskolk en De Putten', (bij Petten). Chr. v. Turnhout et al. 'Broedende tapuiten in hun laatste bolwerk', het duingebied tussen Callantsoog en Den Helder, dat is de Noordkop, de enig overgebleven plek voor de tapuit. M. v. Eerden et al 'Watervogels van het IJsselmeergebied', slechts drie soorten vertonen een positieve trend: aalscholver, smient en visdief.

Dutch Birding jrg. 34 (6) 2012 Tijdschrift voor Palearctische vogels: A. Ova et al. Rare birds in the Netherlands in 2011, maar liefst 75 'rare' soorten. E. Nieuwstraten & H. Zevenhuizen et al. 'Kaspische Roodborsttapuit op Vlieland okt. '12'. Leuk verhaal over hoe twee jonge vogelaars op een zeldzaamheid stuitten. Wel ingewikkeld dat van de Aziatische roodborsttapuit meteen weer zes ondersoorten onderscheiden worden met nauwelijks morfologische verschillen. P. de Knijff et al. 'Genetic identity of grey chiffchaffs trapped in the Netherlands in autumns of 2009-11'.

Fitis jrg. 48 (2) aug. 2012 VWG Zuid-Kennemerland: F. Hopman & F. Cottaar 'Broedvogelinventarisatie in Z-Kennemerland in 2010'. Een topjaar met 35 soorten en een groot aantal territoria per hectare. D. Tanger & B. Voslamber 'Ruitrek van Canadese Ganzen', over veiligheid rond vliegvelden: aanbeveling, geen graan verbouwen rond Schiphol.

De Grauwe Gans jrg. 28 (3) nov. 2012 Vogel- en natuurwacht Zuid-Flevoland: T.

Eggenhuizen 'Oeverzwaluwen in het Pampushout' Het nieuwste stukje Almere-west, voorbij de Hollandse Brug. De oeverzwaluwen deden het daar met 220 gaten goed in de nieuwe wand. E. ter Laak 'Broedvogels van het Meridiaanpark 2012'. A. van Duijnen 'Tellingen Lepelaarsplassen'. De kuifeend steekt met bijna 11.000 exemplaren boven de rest uit, de grutto heeft het moeilijk. T. Kalkman 'Tuinvogeltellingen', verrassende resultaten. In 17 tuinen werd een sperwer genoteerd.

De Kieft jrg. 36 (4) dec. 2012

Vogelbeschermingswacht Zaanstreek: M. Boer 'Het verstoren van vogels heeft vaak dramatische gevolgen!' Ed Staats & B. Ebbelaar 'Beheerarme natuur in Oostzanerveld leidt tot veel commotie' De natuur meer zijn gang laten gaan houdt in dat er meer struiken en bomen gaan groeien en dat is tegengesteld aan goed weidevogelbeheer. B. van Duin 'Weidevogelbescherming weilanden Al (bij Krommenie)'. Het gaat hier goed met de Kievit en de tureluur; het aantal grutto's daalt licht. E. Staats 'Zaanse vogelaars op zoek naar reuzensterren' De gunstige maand is augustus langs de Friese IJsselmeerkust. E. Staats 'Teleurstellend broedseizoen oeverzwaluw in het Twiske'.

De Kruisbek jrg. 55 (5) nov. 2012

Vogelwacht Utrecht: R. Pieterse, J. Folkers 'Vogelontwikkelingen in de Bethunepolder'. Een sfeervolle beschrijving van deze polder tussen Tienhoven en Maarssen. Met een hogere waterstand zal het er nog aantrekkelijker worden voor de (weide)vogels. J. Barth & F. Sidler 'Inventarisatie Botanische tuinen Universiteit Utrecht', waar zelfs de braamsluiper en de grauwe vliegenvanger bivakkeert. Milieu WG Houten 'Inventarisatie Nieuw Wulven'. G. Ottens 'Vergelijking Pontische meeuw en geelpootmeeuw'.

Natuur Nabij jrg. 40 (4) Zomer 2012 IVN Eemland: L. Huijskes 'Vogels in de winter'.

Onze Waard jrg. 43 (4) 2012 Natuur- en Vogelwacht De Alblasserwaard: A-J Brokking 'Kerkuilen in de Alblasserwaard': vijftien broedgevallen. J. Andeweg 'Knelpunten bij weidevogelbeheer'.

Sovon nieuws jrg. 25 (4) dec. 2012: A. Boele

'Zeldzame broedvogels in 2012 met op de lijst: 'De eerste broedende Pontische meeuw, veel witwangsterns en het kleinst waterhoentje'. M. Hornman & E. v. Winden 'Midwintertelling 2012'. R. Buiten vloog met M. van Eerden mee om verslag te doen van vogeltellingen boven het IJsselmeer 'Toppers uit de lucht'. W. van Manen 'Waar blijven toch die doortrekkende mezen?' L. v.d. Bremer 'Terugblik op het Jaar van de boerenzwaluw'. M. Roodbergen '2013: Jaar van de patrijs'. O. Klaassen et al. 'Int. slaaplaatstelling met speciale aandacht voor aalscholvers op 12 jan. O. Klaassen 'Toename grote zilverreigers'. Nationale tuinvogeltelling 2012'.

De Takkeling jrg. 20 (3) 2012 Werkgroep Roofvogels Nederland: R. Schmidt 'Waarnemingen in een wespdiëterritorium in oostelijk Holstein '69 – 2009' J. A. Vroege wespdiëter in de duinen tussen Camperduin en Wijk aan Zee'. K. Brass 'Hoe een mannetje bruine kiekendief zijn jongen grootbrengt'. R. Vlek & Th. van Lent 'Terugkeer broedende sperwers bij Tropeninstituut'. G. Ouweneel 'Zearend contra visarend'. H. Albrecht & R. Bijlsma Prooioverdracht naar jongen Boomvalk'. Mooi beeldverslag. Th van Lent & R. Bijlsma 'Zomervoedsel paartje torenvalk in de Dordogne'. R. Bijlsma 'Voedsel van Nederlandse torenvalken in de afgelopen eeuw'. H. Castelijns 'Gedrag overwinterende giervalk in Zeeuws-Vlaanderen'.

De Tringiaan jrg. 35 (4) dec. 2012 VWG Schagen en omstreken H. Wolfswinkel 'Zomertelling van ganzen'. T. v.d. Chijs 'Dag vogels kijken in de Noordkop', met o.a. roodborsttapuiten en witgatje.

Vanellus jrg. 65 (4) 2012 aug. 2012 Bond Friese Vogelwachten A. Osinga 'Boekbespreking van *Mijn Roofvogels van Rob Bijlsma*, waarmee duidelijk wordt dat het niet botert tussen de Friese vogelwachten en Rob.

Osinga noemt Bijlsma een knettergekke, eigengereide en zeer ongenueanceerde pseudo-wetenschapper. M. Hoekstra 'Commissie nazorg is zeer tevreden over de digitale registratie van weidevogelinventarisaties'. N. Sytema 'Collectief weidevogelbeheer, de toekomst voor de weidevogels'. A. Osinga 'Portret van en vogelwacht: J. vd Bij: de beschuldigende vinger voor de predatie gaat weer richting de buizerd'. E. Oosterveld, ecologisch onderzoeksbureau. 'Opkrikplannen weidevogelreservaten werpen voorzichtig vruchten af'. W. Zijlstra et al. 'Succesvolle aanpak roofvogelvervolging in Ureterp,' waar samenwerking met de roofvogelwerkgroep en voorlichting in de plaats komt van bestraffing en royement. **Het Vogeljaar** jrg. 60 (3) juni 2012 Tijdschrift voor vogelstudie en vogelbescherming. F. Havekes 'Beïnvloeding grauwe gans door soepgans'. Verder exotisch vogelen in Z-Afrika en in Taiwan. **Het Vogeljaar** jrg. 60 (4) aug. 2012 E. Eijkelenboom 'Dwergeieren bij de kleine mantelmeeuw'. G. Ouweneel 'De Biesbosch veranderde maar bleef een uniek vogelgebied'. **Vogelnieuws** jrg. 25 (4) aug. 2012 Vakblad voor vogelbeschermers. Special over klauwieren. M. Geertsma & S. Waasdorp 'Gekleurde grauwe klauwier beantwoordt vraag bronpopulatie niet.' 'Boxtel durfde grauwe klauwieren te inviteren'. M. Nijssen 'Nog lang niet uitgestudeerd op de grauwe klauwier'. R. v. Beusekom 'Roodkopklauwier zal niet terugkeren als broedvogel'. R. de Vos 'Huizer echtpaar Van der Poel besmet met het zeldzame klapekstervirus'. A. Voorbergen & Chr. v.d. Heijden 'Terugblik op het jaar van de klauwieren: Goed voorbeeld doet klauwier volgen'.

Vrienden van 't Gooi jrg. 17 (3) 2012 80 jaar Goois Natuurreservaat.

De hier besproken tijdschriften zijn er voor alle leden van onze vogelwerkgroep. Nieuwsgierig geworden naar één van de zeer beknopt samengevatte artikelen? Neem op een lezingavond even contact op met één van de bestuursleden, of met Paul Keuning 06-128415448

Verslag van de Algemene Ledenvergadering van 22 november 2012

Aanwezige bestuursleden Rien Rense, Piet Spoorenberg, Paul van der Poel,
Poul Hulzink, Wobbe Kijlstra, Han Westendorp
Aanwezige leden 40 leden

1. Opening en mededelingen bestuur

Rien opent de vergadering en meldt dat een aantal leden zich heeft afgemeld voor de vergadering. De agenda is kort en bevat alleen de noodzakelijke punten zodat er voldoende tijd overblijft met elkaar van gedachten te wisselen over de vereniging; wat de leden verwachten en willen betekenen voor de vereniging. Piet en Han zullen dit thema inleiden.

Het bestuur is in overleg met GNR en andere 'groene partijen' over een gezamenlijk gebruik van de 'Infoschuur'. De overeenkomst dient nog verder uitgewerkt te worden maar het ziet er naar uit dat begin 2013 een start kan worden gemaakt. Dit zal betekenen dat de Vogelwerkgroep voor haar activiteiten meer gebruik kan gaan maken van de Infoschuur en dat de Infoschuur als een soort 'thuisbasis' gaat fungeren.

2. Vaststellen verslag Algemene Ledenvergadering van 22 maart 2012

Het verslag wordt met een tekstuele aanvulling vastgesteld

3. Bespreken en vaststellen beleid en begroting 2013

Het continueren van de activiteiten staat centraal in beleid en de begroting. De vergadering stemt in met de begroting en de gelijkblijvende contributie.

De subgroep Excursies wordt opgeroepen vaker 'openbare excursies' te organiseren.

Naar aanleiding van een vraag wordt geantwoord dat de werkgroep Zwaluwenonderzoek in overleg met de gemeente is over te betalen huur etc.

4. Dineke Sluijters Vogelfonds

Er zijn twee aanvragen in behandeling bij de commissie. Deze liggen nog niet ter besluitvorming voor. De vergadering spreekt het vertrouwen in het bestuur uit en geeft het bestuur toestemming om projecten vooruitlopend op de behandeling in de ALV projecten goed te keuren, als de voortgang in het project hierom vraagt. In de ALV zal dan achteraf een besluit worden genomen.

Een ieder wordt opgeroepen voorstellen voor projecten en activiteiten in te dienen bij het Dineke Sluijters Vogelfonds.

5. Bestuurssamenstelling en -verkiezing

Er zijn geen aftredende bestuursleden.

6. Rondvraag en sluiting

In de rondvraag wordt gewezen op:

De SOVON dag op 24 november

De nieuwe handleiding ijsvogelwanden

De 7^e Noord-Hollandse natuurdag op 7 december

De aanwezigheid tijdens de ALV van de promotiestand van het Vogelhospitaal

Aan de subgroep Communicatie wordt gevraagd of het mogelijk is De (foto's in de) Korhaan in kleur af te drukken.

Rien sluit met dank voor de inbreng van een ieder de vergadering.

Jaarverslag 2012 Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken

1. Bestuur

Samenstelling van het bestuur

Het Algemeen Bestuur was in 2012 als volgt samengesteld:

Voorzitter	Rien Rense
Secretaris	Wobbe Kijlstra
Penningmeester	Wobbe Kijlstra
Algemeen bestuurslid	Han Westendorp
SG Avifauna	Piet Spoorenberg
SG Vogelherkenningscursus	Paul van der Poel
SG Excursies	Poul Hulzink
SG Communicatie	Rien Rense

Hoofdpunten

In 2012 heeft de Vogelwerkgroep zich weer van haar beste kant laten zien met veel verschillende activiteiten. Naast de bekende waren er ook weer een aantal vernieuwingen en nieuwe activiteiten.

De eerste aanvragen voor het Dineke Sluijters Vogelfonds zijn gehonoreerd, en de werkgroep vogelfotografie is gestart.

Het enthousiasme blijkt ook uit De Korhaan waarin telkens weer de nodige bijdragen staan van de verschillende werkgroepen en verslagen van activiteiten. Onze website ontwikkelt zich tot een ook voor buitenstaanders bijzonder interessant archief met tal van wetenswaardigheden over de vogels in het Gooi. In dit verslag gaan we het niet allemaal overnieuw doen, maar worden de accenten belicht.

Bestuur en algemene ledenvergaderingen

De vereniging bestaat dankzij haar leden. De Vogelwerkgroep mag zich verheugen in een flink aantal leden, met elk jaar weer nieuwe aanwas en veel belangrijker: veel actieve leden. De algemene ledenvergaderingen, lezingen en contactavonden mogen zich in een warme belangstelling verheugen. Het werk wordt echter gedaan in het veld. Tijdens de nieuwjaarsbijeenkomst op 9 januari 2013 hebben 17 verschillende groepen zich gepresenteerd. Hier kan geen jaarverslag van het bestuur tegenop.

De rol van het bestuur is vooral een faciliterende: help het mogelijk maken dat al die goede initiatieven van de grond kunnen komen en continuïteit in de lopende activiteiten zit. Tijdens de ALV van november gingen de leden met elkaar in gesprek over wat

er zoal nog te doen is in de VWG. In drie groepen werden ideeën geopperd en later gepresenteerd. Naast het Dineke Sluijters Vogelfonds, activiteiten voor en door de VWG en activiteiten voor de nationale vogelweek. Het was een leuke en zinvolle activiteit. De ideeën vragen nog wel om uitwerking en uitvoering. Daar zal het komend jaar aandacht voor worden gevraagd.

Daarnaast zijn we als bestuur druk bezig om met GNR en andere natuurgroepen te onderzoeken of we de Infoschuur van het GNR om kunnen toveren tot een gezamenlijke ruimte. Een thuisbasis waar het aantrekkelijk is activiteiten te organiseren zal ons alleen maar helpen. In het verlengde hiervan onderzoeken we of we samen met andere 'groene groepen' activiteiten kunnen organiseren. In 2012 hebben we samen met het IVN een cursus 'overwinteren' georganiseerd.

2. Subgroep Avifauna

Er zijn in 2012 weer vele activiteiten ontplooid door de werkgroepen van de subgroep Avifauna. De activiteiten van de subgroep worden waar nodig gecoördineerd via het coördinatieteam bestaande uit Dirk Prop, Jan Mooij, Wobbe Kijlstra en Piet Spoorenberg. Elk najaar wordt een bijeenkomst georganiseerd, waarin de werkgroepen de gelegenheid krijgen de ervaringen en resultaten te presenteren en te bespreken. In deze bijeenkomst wordt ook de vogel van het jaar gekozen: voor 2012 was dit het waterhoen en voor 2013 de goudvink.

Daarnaast wordt door het CT de nieuwjaarsbijeenkomst georganiseerd (2^e woensdag in januari) waar de werkgroepen

zich presenteren en ruimte is voor ontmoeting met oude en nieuwe leden. Nieuwe leden en de deelnemers van de vogelherkenningscursus worden persoonlijk uitgenodigd voor deze bijeenkomst. Deze nieuwjaarsbijeenkomst is in de plaats gekomen van de reguliere voorjaarsbijeenkomst van de subgroep Avifauna.

Ook worden een aantal zogeheten contactavonden ingevuld door een of enkele werkgroepen

De meeste werkgroepen doen verslag van hun activiteiten in De Korhaan. De rapporten worden altijd op de website geplaatst.

3. Subgroep Communicatie

De redactie van het verenigingsblad De Korhaan bestaat uit vijf personen. Het team komt voor elk nummer bijeen en bespreekt dan ook de kopij op termijn. Er is voldoende kopij. De jaargang 2012 telde vijf nummers met in totaal 204 pagina's (204 in 2010 en 208 in 2011). De verzending wordt gedaan door de drukker.

De maandelijkse lezingenavonden zijn gemiddeld door circa 50 belangstellenden bezocht. Het programma was zowel gericht op de vogels in Nederland als in het buitenland.

Nieuwjaarsbijeenkomst 2012

De belangstelling voor de maandelijkse ledencontactavonden is prima. De avonden worden georganiseerd door het bestuur in samenwerking met de subgroep Avifauna. De informatie- en boekenkraam (promotiestand) tijdens de lezingenavonden is verzorgd door Hade Rijvers. Zij was ook aanwezig met een promotiestand bij verschillende externe evenementen. Verschillende andere leden ondersteunen deze promotieactiviteiten.

De website van de VWG heeft in 2012 goed gefunctioneerd. De mogelijkheden van de website worden veel gebruikt.

De digitale nieuwsbrief voor de leden van de VWG is door Egbert Leijdekker weer regelmatig verstuurd.

De externe communicatie wordt meestal verzorgd door de uitvoerders van de activiteiten. Hiervoor is een handreiking met persadressen beschikbaar.

4. Subgroep Vogelherkenningscursus voor volwassenen

De vogelherkenningscursus is dit jaar tijdens het voorjaar en najaar weer druk bezocht.

De najaars- en voorjaarscursus waren weer helemaal vol, wat inhoudt het maximale aantal cursisten van 60 man/vrouw.

Op de eerste cursusavond zijn twee jubilarissen in het zonnetje gezet. Paul van der Poel werkt al 40 jaar mee aan de cursus en Roel Huizinga 20 jaar. Naast cadeaus ontvingen Paul en Roel als uiting van grote waardering voor hun werk de Korhaanpenning uitgereikt.

Het systeem dat we aanhouden om alle nieuwe cursisten een voor- en najaarscursus aan te bieden werkt uitstekend. Ook om daarna een stop voor deze cursisten van minimaal 3 jaar aan te houden, zodat we een goede doorstroming hebben van 'oude' en nieuwe cursisten.

De cursus bestaat nog steeds uit zes theorie (dinsdag)avonden met daarbij vier ochtendexcursies in het weekend. Het cursusprogramma is niet veranderd dit afgelopen jaar. In het voorjaar ligt de nadruk op de zomergasten, broeden en zang. In het najaar komen de wintergasten, het ruien en de geluiden die bij de winter horen aan bod.

Door middel van beamerpresentaties worden de cursisten in het voor- en najaar ingewijd in de vogelwereld. De presentaties waren ook dit jaar weer mooi, interessant en leerzaam voor de cursisten.

Ook is er dit jaar weer een aantal cursisten zo enthousiast geworden voor het vogelen dat ze lid geworden zijn van onze vogelwerkgroep.

5. Subgroep Excursies

Er is in 2012 weer een interessant programma volbracht met maar liefst 23 excursies. De ochtend, wandel- of fietsexcursies richtten zich vooral op het bezoeken van ons werkgebied. De dagexcursies richtten zich juist meer op gebieden buiten ons werkgebied. Samen met de deskundigheid van de excursieleiders zorgt dit ervoor, dat de leden veel soorten vogels in

een variatie aan biotopen en in de diverse seizoenen kunnen waarnemen en bewonderen. Alle 23 excursies zijn doorgegaan; er zijn geen excursies afgelast.

Excursie Eempolder

Foto: Renée Beekman

Bekende excursiedoelen waren: de Eempolders, Oostvaardersplassen, Gooimeerkust, Landje van Geijssel, Stulp, rondje Zeeland, en Lauwersmeer. Verder zijn vermeldenswaardig Groene Jonker met een keur aan moerasvogels, Biesbosch, Gaasterland (ganzen), Waterland-Oost en de grote tocht door het prachtige Bargerveen. Ook bijzonder waren de avondwandelingen naar respectievelijk de Aardjesberg, op de Westerheide, Leusderheide (houtsnip en nachtzwaluw) en Westbroekse Zodden in de zomer. De avondsfeer bleek voor

menig deelnemer een bijzondere ervaring. Gemiddeld worden de excursies goed bezocht, variërend van 4 tot meer dan 20 personen en meestal omstreeks 15 deelnemers.

Het voorjaarsweekeinde vond plaats op Ameland. Het najaarsweekeinde vond plaats op Texel. Beide weekenden waren goed bezet en gezellig en vogelrijk.

De buitenlandreis in mei ging naar Bulgarije. De reis was zeer geslaagd.

6. Subgroep Algemene Zaken

Ook in 2012 is de ledenadministratie gedaan door Trudie Kroon. Het aantal leden is in 2012 met 21 toegenomen tot 800.

Evenals in de afgelopen jaren kunt u de nieuw binnen gekomen boeken en natuur- en vogeltijdschriften via leesmappen inzien of lenen, evenals boeken, tijdschriften en rapporten die in de kasten aanwezig zijn, tijdens een contact- of vergaderavond of op afspraak.

Over de inhoud van een recent artikel of verslag kunt u iets lezen in De Korhaan in de literatuurlijst die Paul Keuning samenstelt of in de rapportenlijst op de website.

Het Dineke Sluijters Vogelfonds

Vacaturecommissie

De commissie bestond oorspronkelijk uit vijf leden, maar thans is er een vacature ontstaan omdat één lid in verband met drukke andere werkzaamheden is afgetreden. Daarom zoeken we een kandidaat met bij voorkeur biologische kennis en ervaring specifiek voor samenhang tussen vogels en hun omgeving. Ook een analytische geest is wenselijk en de bereidheid om in goed overleg binnen de commissie aan een gezamenlijk standpunt te werken.

De commissie komt twee keer per jaar bij elkaar om de ingediende projectvoorstellen te bespreken en van advies te voorzien ten behoeve van het bestuur van de Vogelwerkgroep. Het bestuur neemt op basis hiervan een besluit en legt dit ter goedkeuring voor aan de Algemene Ledenvergadering. Ten aanzien van de communicatie onderling tussen de commissieleden wordt zoveel mogelijk per e-

mail gewerkt in het kader van gedachtenwisseling over ingediende projectvoorstellen.

Voor nadere informatie kan contact worden opgenomen met Piet Spoorenberg (e-mail: piet.spoorenberg@planet.nl) of Egbert Leijdekker (e-mail: e.leijdekker@kpnmail.nl).

Nieuwe voorstellen indienen

Het is plezierig om vast te stellen dat er weer een aantal goede plannen is ingediend, waarbij er een beroep wordt gedaan op het Dineke Sluijters Vogelfonds. Deze plannen worden ter goedkeuring voorgelegd aan de Algemene Ledenvergadering. De deadline het indienen voor de ledenvergadering in het najaar is uiterlijk 1 september 2013. De formulieren voor het benoemen en onderbouwen van een aanvraag bij het fonds staan op de website www.vwggooi.nl en moeten worden verstuurd naar het e-mailadres vogelfonds@vwggooi.nl.

Advies over de projectvoorstellen voor het Dineke Sluijters Vogelfonds

De adviescommissie Dineke Sluijters Vogelfonds heeft zes projectvoorstellen ontvangen. De commissie adviseert het bestuur om vijf voorstellen te honoreren en één voorstel af te wijzen.

Totaaloverzicht aanvragen

Nr	Omschrijving	Bedrag	Advies commissie
8	Aanschaf ringen en vervanging netten Vogelringstation	€ 1.470,-	positief
9	Aanschaf gereedschappen en materialen nestkasten	€ 1.250,-	positief
10	Digitaliseren van rapporten van de vogelwerkgroep	€ 1.000,-	positief
11	Aanschaf telescopen voor excursies binnenland	€ 7.500,-	positief
12	Vervaardigen van een instructiefilm kunstwand zwaluwen	€ 4.235,-	positief
13	Vogelfotografiehut Gooi	€ 3.100,-	negatief
Totaal		€ 18.555,-	

Aanvraagnummer 8

Project: Aanschaf ringen en vervanging netten Vogelringstation.

Indiener: D. Buitenhuis

Samenvatting: Door de penningmeester van Vogelringstation Het Gooi is, in samenwerking met enkele leden van de Vogelwerkgroep, een projectaanvraag ingediend in het kader van vangen en ringen van vogels. Het doel hiervan is inzicht te krijgen in de broedresultaten van zangvogels. De vangnetten zijn zwaar beschadigd door reeën en vossen en daardoor niet meer bruikbaar. Voorts moeten er nieuwe ringen worden aangeschaft. Als gevolg hiervan heeft het Vogelringstation een tekort ad € 1.470,- waarvoor een bijdrage wordt gevraagd aan het fonds.

Gevraagde bijdrage: € 1.470,-

Beoordeling: De gevraagde bijdrage past in de doelstellingen van de vereniging en het fonds. Er is weliswaar geen sprake van een specifiek project, maar wel vervanging van materialen van een groep vrijwilligers die financieel volledig afhankelijk zijn van bijdragen door vrijwilligers en donateurs.

De externe publiciteit is beperkt, maar de bijdrage van het Vogelringstation aan de Vogelwerkgroep is groot, zoals onder andere blijkt uit publicaties in De Korhaan.

Advies: De commissie stelt voor dit verzoek te honoreren.

Aanvraagnummer 9

Project: Aanschaf gereedschap en materialen t.b.v. werkgroep Nestkasten

Indiener: H. de Brouwer (R. Beskers)

Samenvatting: Door Hans de Brouwer, lid van

de vereniging, is een voorstel gedaan om een bedrag beschikbaar te stellen ten behoeve van de vervaardiging van nestkasten. Door persoonlijke omstandigheden (gezondheid) is Hans niet in staat dit project af te ronden. Uit zijn ervaring is gebleken dat er met ontoereikende gereedschappen en materialen wordt gewerkt c.q. deze aan vervanging toe zijn. De investering betreft de aanschaf van onder andere een schuurmachine, tacker, schroefmachine en overige materialen.

Gevraagde bijdrage: € 1.250,-

Beoordeling: De gevraagde bijdrage past in de doelstellingen van de vereniging en het fonds. Er is weliswaar geen sprake van een specifiek project, maar vervanging van materialen c.q. aanschaf van nieuw gereedschap voor een gewaardeerde activiteit binnen de vereniging. Er worden veel inspanningen geleverd in het belang van de Vogelwerkgroep en de commissie is van mening dat er met goed gereedschap gewerkt moet worden. Formeel is er een bijdrage ad € 965,- gevraagd, maar de commissie stelt voor dat bedrag te verhogen tot € 1.250,- om daarmee te voorzien in aanschaf materialen.

Advies: De commissie stelt voor dit verzoek te honoreren.

Aanvraagnummer 10

Project: Digitaliseren van rapporten van de Vogelwerkgroep

Indiener: D. Prop

Samenvatting: De vereniging heeft circa 180 rapporten in fysieke vorm en er wordt voorgesteld deze te laten scannen en openbaar te maken via onze website om ze hiermee meer

toegankelijk te maken. Hiermee wordt bereikt dat er een goed beeld wordt gegeven van hetgeen de Vogelwerkgroep al heeft gedaan aan onderzoek en de resultaten daarvan. Voorts kunnen deze rapporten dan dienen als vergelijkingsmateriaal voor nieuwe onderzoeken. Het lossnijden en scannen van de rapporten wordt uitbesteed, waarna de webmaster deze op de website plaatst. Het coördinatieteam van de subgroep Avifauna vraagt een bijdrage voor dit project.

Gevraagde bijdrage: € 1.000,-

Beoordeling: De gevraagde bijdrage past in de doelstellingen van de vereniging en het fonds. Er is sprake van een project dat in een behoefte van de Vogelwerkgroep voorziet en met beperkte kosten kan worden gerealiseerd.

Advies: De commissie stelt voor dit verzoek te honoreren.

Aanvraagnummer 11

Project: Aanschaf telescopen voor excursies binnenland

Indiener: P. Jansen en W. Rohde

Samenvatting: Het doel van de subgroep Excursies binnenland is om twee Swarovski-telescopen met statieven aan te schaffen zodat er met meerdere telescopen tegelijk kan worden gewerkt. Het gebeurt nu te vaak tijdens de excursies dat er in de groep deelnemers teleurgesteld zijn, omdat als men aan de beurt is, de vogel inmiddels is gevlogen. Met de aanschaf bereiken we een nog grotere beleving bij de deelnemers en meer tevredenheid over de excursies. De telescopen worden gelabeld en de excursieleiders zorgen voor de opslag tussen de excursies.

Gevraagde bijdrage: € 7.500,-

Beoordeling: De gevraagde bijdrage past in de doelstellingen van de vereniging en het fonds. Er is sprake van een project dat in een behoefte van de vogelwerkgroep voorziet en zal bijdragen aan een grote mate van tevredenheid van de leden die deelnemen aan de excursies. De commissie is wel van mening dat deze telescopen, in goed onderling overleg, ook beschikbaar gesteld moeten worden aan andere onderdelen van de vereniging, zoals de excursies buitenland en de cursusgroep volwassenen.

Advies: De commissie stelt voor dit verzoek te honoreren.

Aanvraagnummer 12

Project: Vervaardigen van een instructiefilm kunstwand zwaluwen (gezien de

tijdslijnen is er goedkeuring bestuur gevraagd vooruitlopend op goedkeuring door de ALV)

Indiener: J. Harder

Samenvatting: Op de rioolwaterzuiveringsinstallatie Huizen wordt in het eerste kwartaal 2013 een kunstwand gebouwd voor oeverzwaluwen. Uit onderzoek is gebleken dat er geen publicatie of filmbeelden zijn van een dergelijk project en er is ook geen protocol beschikbaar waaruit blijkt hoe een en ander gerealiseerd moet worden. In het land worden jaarlijks kunstwanden geplaatst en een instructiefilm kan een oplossing bieden voor de leemte in de kennis. Aan het fonds wordt door Jelle Harder, lid van de vereniging, een bijdrage gevraagd voor het vervaardigen van een instructiefilm van circa 10 minuten die op de site van de Vogelwerkgroep wordt geplaatst. Vanwege terugvordering van de BTW wordt dit project samen gedaan met Landschap Noord-Holland die verantwoordelijk wordt voor de uitvoering en coördinatie. Aan Vogelbescherming Nederland is ook een bijdrage gevraagd. Bij een positief besluit wordt die bijdrage in mindering gebracht.

Gevraagde bijdrage: € 4.235,- maximaal

Beoordeling: De gevraagde bijdrage past in de doelstellingen van de vereniging en het fonds. Er is sprake van een project dat een landelijk karakter kent en in een behoefte voorziet voor meerdere doelgroepen. De commissie is positief over het feit dat de aanvrager ook een aanvraag heeft ingediend voor cofinanciering, waarbij het nog niet bekend is of dat verzoek wordt gehonoreerd. De commissie is wel van mening dat op de een of andere manier, wellicht in de aftiteling van de film, moet worden gemeld dat de Vogelwerkgroep (mede)financier is.

Advies: De commissie stelt voor dit verzoek te honoreren.

Aanvraagnummer 13

Project: Vogel fotografiehut Gooi

Indiener: Centrum voor Natuurfotografie in samenwerking met enkele leden van de vereniging

Samenvatting: Het project omvat de aanleg van een vaste schuilhut voor maximaal twee fotografen. Om gebruik te kunnen maken van de hut wordt een tarief in rekening gebracht waaruit het onderhoud van de hut bekostigd kan worden. Om de exclusiviteit en rust te waarborgen wordt de plek van de hut niet publiek gemaakt. Het voornaamste doel is te

voorzien in een behoefte van een vorm van beleving om vogels te kunnen fotograferen. Voorts draagt de hut direct bij aan draagvlak voor en instandhouding van natuur in het Gooi. In het kader van voorbereiding en realisatie is de investeringsbehoefte € 5.600,-. De stichting Lakeland Foundation heeft inmiddels een bijdrage ad € 2.500,- toegekend en recyclingbedrijf Van Paridon stelt de constructiebalken beschikbaar.

Gevraagde bijdrage: € 3.100,-

Beoordeling: De commissie herkent de aanvraag uit een eerder ingediend verzoek, waarbij er bedenkingen waren over de hoogte van de gevraagde bijdrage voor leden die

gebruik van de hut willen maken. De commissie heeft bij het vorige voorstel aangegeven dat deze drempel te hoog was en daarna is dat voorstel ingetrokken. In het huidige voorstel, waarbij de fotografieclub zich heeft teruggetrokken, wordt daar niet meer over gesproken en daarmee is het voorstel niet volledig. De commissie vindt het zwaarwegend dat er, naar aanleiding van het eerdere negatieve advies, geen heroverweging (lagere bijdrage) is gedaan ten aanzien van de financiële bijdrage gebruikers.

Advies: De commissie kan zich niet vinden in het voorstel in de huidige vorm en adviseert dit verzoek niet te honoreren.

Financieel verslag 2012 van de penningmeester VWG

Voorwoord

De functie van penningmeester is sinds ultimo 2010 gesplitst in bestuurlijke zaken en financiële administratie die worden uitgevoerd door respectievelijk Wobbe Kijlstra en Egbert Leijdekker. Sindsdien is er sprake van een gecombineerde bestuursfunctie door Wobbe (secretaris en waarnemend penningmeester), waarbij het uitgangspunt was dat dit van tijdelijke aard zou zijn. Vooralsnog is er geen definitieve invulling gevonden voor de vacature van penningmeester. De afstemming tussen beiden en de gescheiden functie verloopt echter zo goed dat deze gecontinueerd kan worden, zolang de vacatures binnen het bestuur nog niet zijn ingevuld.

De administratie van de vereniging wordt bijgehouden in een professioneel boekhoudpakket en gelijk aan voorgaande twee jaren is de jaarrekening 2012 opgesteld door Egbert.

Voor het rapporteren van de verlies- en winstrekening van de vereniging is er voor gekozen om een verkorte rapportage te presenteren aan de Algemene Ledenvergadering. Door een minder gedetailleerde presentatie wordt de weergave transparanter en beperken we ons tot de hoofdlijnen.

De kascommissie beoordeelt de financiële bescheiden en de verantwoording daarvan op basis van een volledige inzage in de administratie, doet daar verslag van en adviseert bij goedvinden daarvan de Algemene Ledenvergadering het bestuur decharge te verlenen

voor het gevoerde financieel beleid.

In 2011 is gestart met het beëindigen van een aantal werkkapitalen, omdat de motivatie tot het vormen van werkkapitalen voor het merendeel van de subgroepen was achterhaald. De saldo's van deze werkkapitalen zijn toegevoegd aan de algemene reserve en in 2012 is dat voortgezet. In de toelichting op de balans zal hier specifiek op worden ingegaan.

Met de komst van het Dineke Sluijters Vogelonds en de hierbij afgesproken werkwijze is er een nieuw element bijgekomen. Conform het reglement wordt in de ALV een besluit genomen over de goedkeuring van de geselecteerde voorstellen.

In 2011 is het eerste deel van het legaat in het kader van het Dineke Sluijters Vogelonds ontvangen en de verwachting was dat het geheel in 2012 zou worden afgewikkeld. Deze verwachting was echter te voortvarend, maar inmiddels is dit bedrag in de eerste week van januari 2013 bijgeschreven op de bankrekening en in de balans verwerkt. In 2012 is een aantal projecten goedgekeurd door het Bestuur en de Algemene Ledenvergadering en in de toelichting op de balans wordt hier verantwoording over afgelegd.

Hiernaast treft u de resultatenrekening, balans en begroting over het jaar 2012 aan met een toelichting.

Egbert Leijdekker en Wobbe Kijlstra

Winst- en verliesrekening 2012

In het kader van een transparante verslaggeving wordt per onderdeel aangegeven wat de inkomsten en uitgaven zijn, wat resulteert in respectievelijk een winst of verlies. In 2012 zijn de werkkapitalen van drie groepen (excursies binnen- en buitenland en de volwassenencursus) beëindigd. De resultaten van deze groepen worden nu rechtstreeks toegerekend aan de winst- en verliesrekening van de vereniging.

Er resteren thans nog twee werkkapitalen (roofvogels en weidevogelbescherming). De werkgroep Roofvogels is niet alleen onderdeel van de vogelwerkgroep, maar ook van werkgroep Roofvogels Nederland en daarom

wordt dit werkkapitaal gehandhaafd. Het werkkapitaal van de werkgroep Weidevogelbescherming is opgebouwd uit jarenlange vrijwillige bijdragen van agrariërs uit hoofde van contracten met Landschapsbeheer Nederland. Er wordt nog met de subgroep overlegd op welke wijze het opgebouwde werkkapitaal kan worden aangewend voor een specifieke besteding en in afwachting van de uitkomst is ook dit werkkapitaal vooralsnog gehandhaafd. Het resultaat van de activiteiten van de beide werkgroepen wordt aan het einde van het boekjaar verrekend met het werkkapitaal.

Winst en verliesrekening 2012	uitgaven	inkomsten	verlies	winst
excursies binnenland	5.331	5.688		357
excursies buitenland	23.951	25.404		1.453
volwassenencursus	3.657	4.389		732
dvd ijsvogelwanden	2.483	2.483		
subgroep avifauna	145		145	
werkgroep nestkasten	777	166	611	
werkgroep broedvogels	586	1.560		974
werkgroep roofvogels	900	875	25	
werkgroep weidevogelbescherming	1.904	2.050		146
contributie	1.230	14.786		13.556
giften		1.230		1.230
rente		2.867		2.867
promotiestand	2.638	2.641		3
ledenavonden	1.101		1.101	
ledenadministratie	752		752	
Korhaan verenigingsblad	8.555	314	8.241	
huur Westerheem	1.200		1.200	
algemene kosten	3.346	188	3.158	
subtotaal	58.556	64.641	15.233	21.318
resultaat subgroepen/Dineke Sluijters Vogelfonds	1.485		1.485	
resultaat VWG	4.600		4.600	
totaal	64.641	64.641	21.318	21.318

In de winst- en verliesrekening wordt een presentatie gegeven van de inkomsten en uitgaven per onderdeel, waarbij rekening is gehouden met de subgroepen en de indeling van de begroting. In de hierna volgende toelichting worden alleen hoofdlijnen en opmerkelijke zaken nader toegelicht.

In een winst- en verliesrekening staan in de linker kolom de kosten en de rechterkolom de ontvangsten. Het verschil staat in de kolom 'winst' of in de kolom 'verlies'. Waar we het jaar starten met een sluitende begroting willen we ook dat aan het eind van het jaar de kosten en uitgaven in balans zijn.

Toelichting winst- en verliesrekening

Excursies binnen- en buitenland: over het geheel genomen zijn de excursies binnenland kostendekkend geweest, wat als een mooi resultaat is aan te merken. Voor wat betreft de excursies buitenland is er sprake van een positief resultaat. De resultaten van beide groepen komen met ingang van 2012 rechtstreeks ten gunste van de vogelwerkgroep. Met de commissie buitenland zijn, in verband met het afschaffen van het werkkapitaal afspraken gemaakt over de begroting van de werkgroep buitenlandreizen

Volwassenencursus: per jaar worden er twee cursussen gegeven die een hoge opkomst kennen. Gelijk aan voorgaande jaren is er een positief resultaat. Ook deze resultaten komen ten gunste van de Vogelwerkgroep.

DVD IJsvogelwanden: de inkomsten en uitgaven zijn gelijk en bij de toelichting op de balans zal hier een nadere toelichting op worden gegeven.

Contributie en giften: Doordat een aantal leden meer betalen aan de vereniging dan alleen de contributie is er een bedrag ad € 1.230,- aan giften ontvangen. Het valt echter wel op dat er een dalende tendens is ten aanzien van de giften: in 2011 bedroegen deze € 1.430,-.

Door de kascommissie is vorig jaar de aanbeveling gedaan de giften toe te wijzen aan een speciaal doel, bijvoorbeeld het Dineke Sluijters Vogelfonds, omdat het buitengewone baten zijn. Dit advies wordt niet overgenomen, omdat sinds jaar en dag de giften worden toegerekend aan het resultaat van de Vogelwerkgroep. Wel zal in 2013 in het bestuur nagedacht worden hoe we met de reserve om kunnen gaan, ook in het perspectief van hoe het gaat lopen met het Dineke Sluijters Vogelfonds in het bestuur

Rente: om praktische redenen is het tegoeed in het kader van het Dineke Sluijters Vogelfonds op een aparte spaarrekening gestort, waardoor het eenvoudiger wordt om de spaarrente vast te stellen. Het ontvangen bedrag aan rente heeft betrekking op alle spaarrekeningen van de Vogelwerkgroep, maar bij de resultaatvaststelling wordt duidelijk gemaakt welk deel op het Dineke Sluijters Vogelfonds

betrekking heeft. Gezien de relatief zeer lage rentepercentages die alle banken in Nederland bieden staan de tegoeden nog op een dagelijks opvraagbare rekening met een variabele rente.

Werkgroep roofvogels: de baten en lasten van deze groep zijn nagenoeg in overeenstemming en worden geboekt ten laste van het werkkapitaal.

Promotiestand: in tegenstelling tot vorig jaar is er op papier een minimale winst gerealiseerd, maar dat resultaat is vertekend. Enerzijds heeft de promotiestand vergelijkbaar met 2011 minder omzet gerealiseerd, maar anderzijds is meer voorraad ingekocht en zijn overige kosten gemaakt. Daardoor is het resultaat op papier lager uitgekomen. De verwachting is dat over 2013 de opbrengsten meer in de lijn komen met voorgaande jaren.

Algemene kosten: in deze posten zijn de algemene, bestuur- en bankkosten opgenomen. Hierover zijn geen bijzonderheden te melden.

De Korhaan: dit betreft het vervaardigen van het verenigingsblad en verzending per PostNL. Het positieve bedrag in de eerste kolom heeft betrekking op restitutie PostNL vanwege een te hoge doorbelasting.

Ledenavonden, ledenadministratie en Westerheem: deze kosten hebben geen bijzondere toelichting nodig.

Resultaatverdeling: er wordt een splitsing gemaakt tussen enerzijds subgroepen, Dineke Sluijters Vogelfonds en de Vogelwerkgroep. In het resultaat subgroepen worden de jaarresultaten opgenomen en bij het Dineke Sluijters Vogelfonds is alleen de ontvangen rente inbegrepen. De overige uitgaven van dit fonds worden apart geadmistreerd en lopen niet via de resultatenrekening.

Conclusie:

Door het afschaffen van de eerder genoemde werkkapitalen wordt duidelijker wat de (financiële) bijdrage is aan het resultaat van de werkgroep. Per saldo blijft de vereniging buitengewoon solvabel en slagen we er nog niet echt in de gelden te besteden aan projecten etc. voor de vogels.

Balans

balans 2012	2011 activa	2012 activa	2011 passiva	2012 passiva
totaal kas	413	606		
totaal bank	186.102	178.166		
depot PostNL en postbus	183	183		
voorraad <u>promotiestand</u>	1.229	1.911		
nog te ontvangen/vooruitbetaald	4.218	102.867		
eigen vermogen			54.414	75.447
reservering ijsvogelwanden			3.092	1.000
reservering zwaluwentil			4.929	
reservering Eempoldertelling			1.000	
reservering D. Sluijters Vogelfonds			94.504	187.447
reservering D. Sluijters Vogelfonds toegezegd				5.980
werkkapitaal weidevogelbescherming			10.052	10.198
werkkapitaal roofvogelwerkgroep			602	577
werkkapitaal excursies binnenland			2.669	
werkkapitaal volwassenencursus			9.699	
werkkapitaal excursies buitenland			4.063	
vooruit ontvangen			7.020	3.000
nog te betalen			101	84
totaal	192.145	283.733	192.145	283.733

Bij een balans staan aan de linkerkant de bezittingen en vorderingen. Bij onze vereniging betreft dat banktegoeden, kassaldo en voorraad promotiestand. Aan de rechterkant van de balans staan het eigen vermogen, reserveringen, werkkapitalen en vooruit ontvangen bedragen.

Ook bij een balans moeten beide kolommen gelijk zijn en, omdat de bezittingen van de vereniging hoger zijn dan de schulden, wordt het verschil (eigen vermogen + werkkapitalen + reserveringen) aan de rechterkant geplaatst.

Toelichting balans

Ten aanzien van de balansposten worden alleen de posten toegelicht die nadere aandacht verdienen.

Kas: Deze balanspost is een optelling van de kassaldo's van de verschillend sub- en werkgroepen. De kassaldo's zijn de verantwoordelijkheid van de respectievelijke

subgroepen en daarom niet fysiek gecontroleerd.

Bank: de vereniging heeft drie bankrelaties, t.w. ING, ABN-AMRO en Rabobank Noord Goerland. Nagenoeg het volledige tegoed is thans ondergebracht bij de Rabobank, omdat deze bank in de huidige slechte economie als de meest solvabele bank in Nederland wordt aangemerkt.

Voorraad promotiestand: de waarde is vastgesteld op basis van een opgave; er heeft geen controle daarop plaatsgevonden. De waardering is gebaseerd op basis van de oorspronkelijke inkoopwaarde. Het is niet noodzakelijk om bepaalde artikelen negatief te herwaarderen, omdat de verkoop daarvan wat minder gaat. Deze artikelen worden thans in de uitverkoop gedaan, maar de verkoopprijs daarvan is minimaal conform de inkoopwaarde.

Nog te ontvangen/vooruitbetaald: in 2011 had dit betrekking op een nog te ontvangen

bedrag van de Rabobank Noord Goerland in het kader van een gewonnen prijs voor de financiering van de tweede zwaluwentil en dat bedrag is in 2012 ontvangen.

Over 2012 is de volgende verklaring te geven. De rente spaarrekeningen wordt altijd in de eerste week van het nieuwe jaar ontvangen, maar werd in het verleden per 31 december geboekt in het saldo van de spaarrekeningen en dat is niet geheel correct. Met ingang van 2012 is dat bedrag wel geboekt als ontvangen rente, maar nu als nog te ontvangen. Voorts is op 5 januari 2013 een bedrag ad € 100.000,- ontvangen in het kader van de afwikkeling Dineke Sluijters Vogelfonds en dit bedrag is geboekt ten gunste van de reserve van het fonds. Alle hiervoor genoemde bedragen worden in de maand januari geboekt ten gunste van de (spaar)rekeningen.

Vooruit ontvangen: dit betreft in 2012 vooruit betaalde excursies buitenland die in 2013 plaatsvindt.

Reservering IJsvogelwanden: in 2012 zijn met Jelle Harder afspraken gemaakt over de afrekening van de reservering IJsvogelwanden. Gebleken is dat de ontvangen gelden in het kader van de verkoop van dvd's een persoonlijk initiatief waren van Jelle Harder. In 2006 heeft hij de Paul Fentener van Vlissingen AD Natuurprijs gewonnen en uit dat bedrag is de financiering van de dvd's gerealiseerd. Met de toenmalige penningmeester André Kerkhof was overeengekomen dat de verkoop via de website en de inkomsten via de administratie (werkkapitaal) van de Vogelwerkgroep werden gerealiseerd. De verkoop loopt thans via andere kanalen en daarom is een deel van het werkkapitaal uitbetaald aan Jelle Harder. Hij heeft echter besloten een bedrag ad € 1.000,- te schenken ten behoeve van onderhoud aan ijsvogelwanden en daarom is dat bedrag als reservering opgenomen.

Reservering zwaluwentil: in het kader van het plaatsen van een derde zwaluwentil was er in 2011 een bijdrage ontvangen van Vogelbescherming Nederland en de stichting Lakeland Foundation. Dit project is in 2012 volledig afgewikkeld.

Reservering Eempoldertelling: het in 2011 gereserveerde bedrag is in 2012 uitgegeven conform de voorgenomen plannen in het kader van de 1000^e telling.

Reservering Dineke Sluijters Vogelfonds: het eerste deel van het legaat is inmiddels ontvangen. Aan de reservering is de rentevergoeding van het spaartegoed toegevoegd. In 2012 zijn een aantal plannen goedgekeurd door de Algemene Ledenvergadering en deze zijn apart geadmistreerd (zie hierna). Het saldo van de aparte spaarrekening is niet geheel in overeenstemming met de reservering, omdat abusievelijk de in 2011 ontvangen rente niet was overgeboekt. Dit wordt in 2013 gecorrigeerd, maar heeft geen enkele consequentie voor de balans.

Reservering Dineke Sluijters Vogelfonds toegezegd: een aantal plannen zijn inmiddels gerealiseerd en uitbetaald. Er reesteren echter nog twee plannen die in tijd vertraagd zijn en waarvan wordt verwacht dat deze in 2013 worden geëffectueerd.

Werkkapitalen roofvogels en weidevogelbescherming: beide werkkapitalen worden gehandhaafd, zoals eerder toegelicht bij de resultatenrekening.

Eigen vermogen: optisch gezien een substantiële toename, maar dat is het gevolg van de werkkapitalen. Aan het eigen vermogen zijn de werkkapitalen excursies binnen- en buitenland en de cursusgroep volwassenen en voorts het positieve resultaat 2012 ad € 4.600,- toegevoegd. Procentueel neemt het eigen vermogen af ten opzichte van het balanstotaal, maar dat is een zogenaamde 'papieren kwestie'. Door het Dineke Sluijters Vogelfonds is namelijk het balanstotaal fors toegenomen. Een eigen vermogen is het saldo van bezittingen en schulden. De bezittingen van de vereniging bestaan hoofdzakelijk uit liquide middelen (tegoeden bank) en schulden zijn er niet. Gelijk aan voorgaande jaren kunnen we concluderen, dat onze vereniging, los van het Dineke Sluijters Vogelfonds, als uitzonderlijk vermogend kan worden beschouwd. In voorkomende gevallen is onze vereniging uitstekend in staat om eventuele financiële tegenvallers op te vangen. Voor wat betreft het Dineke Sluijters Vogelfonds zijn er per ultimo 2012 een aantal nieuwe aanvragen ontvangen met een totaalbedrag van circa € 20.000,- en dat betekent dat er nog voor jaren voldoende middelen zijn om verzoeken te kunnen honoreren.

Winst- en verliesrekening versus begroting 2012

In de financiële jaarcyclus vormt het opmaken van de winst- en verliesrekening en balans het belangrijkste moment. Het gaat er echter niet alleen om aan de Algemene Ledenvergadering inzicht te geven in hoe de vereniging er financieel voorstaat. Het is ook het moment waarop beoordeeld kan worden of het bestuur naar behoren zijn taak heeft uitgevoerd in het kader van de begroting.

Het blijft echter uiterst lastig om een goede vergelijking te maken tussen begroting en gerealiseerde resultaten, omdat in 2011 en 2012 er veel mutaties hebben plaatsgevonden ten aanzien van de werkkapitalen die niet waren voorzien. Onderstaand is de oorspronkelijke begroting 2012 opgenomen, waarbij de posten die betrekking hebben op (sub)groepen achterwege zijn gelaten.

	begroting 2012		gerealiseerd 2012		verschillen	
	inkomsten	uitgaven	inkomsten	uitgaven	inkomsten	uitgaven
contributies	13.500		13.556		56	
giften	1.500		1.230		-270	
rente excl. legaat	1.250		1.500		250	
algemeen		3.000		4.136		1.136
subgroep algemene zaken		500		0		-500
subgroep buitenland		50		0		-50
subgroep communicatie		10.200		9.342		-858
CT avifauna		250		145		-105
zwaluwenonderzoek		800		0		-800
tuinvogelonderzoek		100		0		-100
vogelringstation		200		0		-200
nestkasten		1.100		611		-489
	16.250	16.200				

Opvallende afwijkingen

Algemeen: optisch gezien een forse overschrijding, maar in deze post zijn inbegrepen: kosten website (€ 150,-) en kosten subgroep Communicatie (€ 250,-), Vogelringstation (€ 200,-), tuinvogelonderzoek (€ 100,-). Deze kosten waren onder andere noemers begroot. De begrote kosten *subgroep Algemene Zaken* ad € 500,- worden in het kader van efficiency niet meer apart geadministreerd, maar opgenomen onder algemene kosten. Uitgaande van voornoemde toelichting is er per saldo geen overschrijding van de begroting.

Subgroep Communicatie: zoals hiervoor aangegeven zijn de begrote kosten (website en subgroep) opgenomen onder de algemene kosten. Feitelijk zijn op basis hiervan de gerealiseerde kosten te bepalen op € 9.742,-.

Per saldo is er geen overschrijding van de begroting.

Zwaluwenonderzoek: in het kader van het zwaluwenonderzoek zijn er nauwelijks kosten gemaakt en als er al kosten waren, dan zijn deze opgenomen in de algemene kosten.

Nestkasten: in de begroting stond een mogelijke vervanging van een camera, maar die heeft (nog) niet plaatsgevonden.

Overschrijdingen begroting

In de Algemene Ledenvergadering d.d. 22 maart 2012 is besloten aan het bestuur toestemming te verlenen om met maximaal € 3.000,- de begroting te mogen overschrijden, mits deze met bestuursbesluiten zijn onderbouwd. Over het jaar 2012 hebben er geen overschrijdingen plaatsgevonden.

Mutaties ledenbestand

Nieuwe leden

M. Nijhof	Hein Keверweg 6	1251 BV Laren	0355267876
A. Nijhof-Beunk	Hein Keверweg 6	1251 BV Laren	0622513143
E. Burghgraaff	Nienhuis Ruyskade 49	1399 KB Muiderberg	2942662177
M. Zwiep	Verdilaan 2 a	1217 BZ Hilversum	0356284091
B. Witteman	Verdilaan 2 a	1217 BZ Hilversum	0625558478
J.P. Lagendijk	Eikbosserweg 206	1213 SC Hilversum	0356243627

Adreswijzigingen

Vogel- en Natuurwacht Zuid-Flevoland	Watercipresstraat 140	1326 CK Almere	0365232411
Vrienden Van Het Gooi	Postbus 5226	1410 AE Naarden	0356231817
H. de Vendt	IJsbaankade 171	1271 GC Huizen	0355250114
M.P. Tolboom- Van Der Kooij	Soesterengweg 2	3761 AV Soest	0356021775

Uitgeschreven

M.W.J. Stevens	Kastanjelaan 8	5953 KK Reuver	0610381640
A. Huykman	Bollelaan 11	1411 JV Naarden	0356945481
G. Versfelt	Anker 4	1276 GZ Huizen	0356913969
J. van der Burgt	Kastanjelaan 21	1214 LG Hilversum	0356854992
A. Beffers	President Allendelaan 677	1068 VH Amsterdam	0642057695
D. Heringa	Karel Doormanlaan 65	1403 TL Bussum	0356933636
J. Jacobs	Treiler 7	1276 EC Huizen	0355259448
J. Jacobs	Treiler 7	1276 EC Huizen	0355259448
G W. Keij	Stalpaertstraat 111	1222 HT Hilversum	0620727862
P. Kloosterman	Vaartweg 60	1411 TR Naarden	0622241908
R. Blanken	Voltastraat 19	1221 GB Hilversum	0634702503
M. Stigger	Van Linschotenlaan 367	1212 DW Hilversum	0649812046

Opgezegd

M.J.M. Bolmer	Neuweg 415	1215 JB Hilversum	0356219562
J.P.M. Marx	Rietzangerweg 83	1111 VJ Diemen	0206003568
C.M.T.I. Rosier	Dorotheagaarde 96	1403 JX Bussum	0356931863
I. Kreemer	Herengracht 81B	1398 AD Muiden	0294261680

Overleden

J.A. Matthaei	Thorbeckestraat 39	1272 HB Huizen	0355253108
---------------	--------------------	----------------	------------

Buizerd

Foto: Roelof Molenaar

Programma

De lezingen worden gehouden in de Bethlehemkerk, Loosdrechtseweg 263, 1215 JV Hilversum

De contactavonden vinden plaats in Westerheem, Frederik van Eedenlaan 73, Hilversum (recreatiezaal 1^e verdieping).

Aan de excursies kan worden deelgenomen door alle leden, zonder aanmelding vooraf.

Woensdag 13 februari: 20.00 uur. Contactavond van de VWG Fotowerkgroep

Serviceflat **Westerheem**, Frederik van Eedenlaan 73, Hilversum (recreatiezaal 1^e verdieping).

Voor de pauze bespreken we ons programma voor 2013 en zijn er presentaties van ongeveer 5 foto's per fotograaf. Na de pauze: bespreking van een of enkele foto's per fotograaf, discussie over wat er goed is aan die foto, hoe die foto eventueel beter zou kunnen. **Iedereen is van harte welkom** om foto's te laten zien. Laat s.v.p. van te voren weten of je dat wilt doen, en of je foto's een bepaald thema vertegenwoordigen. Stuur hierover s.v.p. een mail aan: fotografie@vwggooi.nl

Zondag 24 februari: Openbare wandelexcursie Eempolder

O.l.v. Bertus van den Brink en Peter Jansen. Vertrek om 09.00 uur vanaf de Theetuin Eemnes, we zijn ongeveer om 13.00 uur weer terug. Altijd weer spannend wat we aantreffen, verschillende soorten ganzen, eenden, plevieren, steltlopers en roofvogels natuurlijk. De paden kunnen in deze tijd modderig zijn, dus goede waterdichte wandelschoenen of laarzen zijn dan wel handig.

N.B. Bent u geen lid van de Vogelwerkgroep? Dan dient u zich van tevoren per email aan te melden bij de excursieleider Peter Jansen, pewjansen@hotmail.com.

Donderdag 28 februari, 20.00 uur: 'Verrassend vogels kijken dichtbij huis', lezing door Koos Dansen.

Koos Dansen was voor zijn pensioen hoofd voorlichting bij het Geldersch Landschap. Zijn passie is nu vogels kijken en fotograferen, en lezingen geven. In zijn lezing voor ons laat hij zien hoe verrassend veel er vaak te beleven en te genieten valt, gewoon op wandel- en fietsafstand van huis. Hij vertelt met enthousiasme over de vogels in zijn woonomgeving Arnhem met de Zuid-Veluwse landgoederen en parken, de Nederrijn met natuurlijke uiterwaarden en de Over-Betuwe. Verder zal hij ons daarbij zijn prachtige vogelfoto's tonen.

Zaterdag 9 maart: Ochtend wandelexcursie Tienhovensch Kanaal en bezoek eendekooi

O.l.v. Dick Jonkers en Bertus van den Brink.

Vertrektijd 08.00 uur, terug ongeveer 12.00 uur. Vanuit Hilversum N 417 nemen. Bij Hollandsche Rading, rechtsaf de Graaf Floris 5 weg op. Na 2 km bij de flauwe bocht links aanhouden, de kanaaldijk op. Na 2 km bij een hek aan het eind van de weg de auto in de berm parkeren. Per fiets komen mag ook. Als alternatieve handelsweg van Amsterdam naar Amersfoort is het Tienhovensch Kanaal gegraven in de eerste helft van de 19e eeuw voor de afvoer van turf. Vanaf de Vecht tussen Maarssen en Breukelen zou het uiteindelijk doorgetrokken worden tot Huizen. Omdat men stuitte op de hoge zandgronden ten zuiden van de Hoorneboeg, bleek het onmogelijk door te gaan en stopte de afgraving. Inmiddels is het noordelijk deel in dit gebied opnieuw ingericht voor water- en weidevogels. De eendekooi is aangelegd in 1811 en werd gebruikt door diverse particulieren. In 1955 kwam hij in bezit van Natuurmonumenten en is het nu een cultuurhistorisch natuurgebied.

Woensdag 13 maart: 20.00 uur. Contactavond vogelgeluiden herkennen.

Deze avond is zowel voor beginners als gevorderden: we oefenen met elkaar het herkennen van vogelgeluiden volgens de methode 'roept u maar'. Het is het begin van de komende broedvogelinventarisaties en elk jaar weer een leuke en leerzame avond.

Zaterdag 23 maart: Ochtend wandelexcursie heidegebied De Stulp in Lage Vuursche

O.l.v. Arnold Top en Piet Spoorenberg. Vertrek om 7.00 uur vanaf dagrecreatieterrein Drakensteijn te Lage Vuursche (komend vanaf Hilversum net voor het dorp Lage Vuursche naar links; staat met

borden aangegeven). We gaan voor de voorjaarszang van de diverse bos- en heidevogels, waar De Stulp en omgeving rijk aan zijn, zoals raaf, boomleeuwerik, groene en zwarte specht. Misschien zien we ook de klapekster nog. Daarnaast is het natuurlijk een heerlijke wandeling. We verwachten om ca. 11.00 uur terug te zijn.

Laatste week van maart/eerste week van april: Ringen van jonge bosuilen.

In overleg met de Roofvogelwerkgroep vindt een excursie plaats naar een bosuilenkast waarbij op het moment van de excursie de jonge bosuilen worden geringd. Geïnteresseerden kunnen zich per email melden bij Hugo Weenen (h.weenen@hccnet.nl) en vernemen dan kort voor de betreffende datum wanneer, op welk tijdstip en waar ze worden verwacht.

LET OP: in de Infoschuur GNR, Naarderweg 103, 1217 GL Hilversum (100 m van Natuurbrug).

Donderdag 28 maart: 20.00 uur. **Algemene Ledenvergadering:** zie de agenda elders in dit nummer. Na de pauze spreekt **Hans de Vos Burchart** over 'De raven in Nederland en in het Gooi'.

De raaf was uitgestorven in Nederland. Na een geslaagde herintroductie in de jaren zeventig van de vorige eeuw broeden raven nu weer in Nederland, o.a. op de Utrechtse Heuvelrug en in 't Gooi. Hans de Vos Burchart zal over deze boeiende ontwikkeling vertellen. Hij is lid van de ravenwerkgroep.

Maandag 2e Paasdag 1 april: Openbare ochtend wandeling Corversbos

O.l.v. Wouter Rohde, Michel Vlaanderen en Peter Jansen. w.rohde@xs4all.nl. Vertrek 6.00 uur van de parkeerplaats bij restaurant Robert aan de Bussumergrindweg. We gaan de vroege vogelzang op naam brengen. De bladeren zijn nog niet helemaal uitgelopen, dus er is ook van alles te zien. We zijn om 10.00 uur terug, net op tijd voor wie thuis een paasontbijt wil.

N.B. Bent u geen lid van de Vogelwerkgroep? Dan dient u zich van tevoren per email aan te melden bij de excursieleider Wouter Rohde,

Zaterdag 6 april: Dag auto-excursie naar het eiland Tiengemeten in het Haringvliet, o.l.v. Dick Jonkers en Antje van Slooten. Verzamelen om 8.00 uur bij NS-station Bussum Zuid (bij het stationsgebouw). We nemen in Nieuwendijk om 10.00 uur de boot naar Tiengemeten. Op het eiland gaan we wandelen. Landbouw heeft plaatsgemaakt voor water en plas dras. We zullen een keur aan watervogels, steltlopers en roofvogels zien, die op het enkele jaren geleden ingerichte eiland verblijven. Uiterlijk 16.00 uur nemen we de boot terug; eind van de middag zijn we terug in Bussum Zuid.

Zondag 21 april: Openbare ochtend wandelexcursie Laarzenpad en Bovenmeent Naardermeer

O.l.v. Hugo Weenen en Michel Vlaanderen. Vertrek om 7.00 uur vanaf het einde van de Verlengde Fortlaan te Naarden. We lopen via het Laarzenpad naar de Bovenmeent en langs het fietspad terug. In deze tijd zijn de rietvogels volop aan het zingen. We hopen ze natuurlijk ook te zien.

N.B. Bent u geen lid van de Vogelwerkgroep? Dan dient u zich van tevoren per email aan te melden bij de excursieleider dhr. Hugo Weenen, h.weenen@hccnet.nl

N.B. De gebruikelijke lezing in **april** vervalt.

Vrijdag 3 mei tot en met zondag 5 mei: Voorjaar kampeer- en wandelweekend Zuid-Limburg

Dit wordt een zelfverzorgingsweekend. U kampeert dus in uw eigen tent, kampeerwagen en of caravan en mag zelf uw eigen potje koken. **Camping Oosterberg** is gelegen in het heuvelland van Zuid-Limburg, bij de familie Frijns, Oosterberg 2, 6285 AD Epen; Telefoon 043 - 455 1377.

Wilt u mee naar dit fantastische gebied, meldt u dan aan via Peter Jansen. Geef wel aan of u met de tent, caravan en of kampeerwagen komt. Het aanmeldingsformulier kunt u downloaden vanaf onze website. Degenen die geen internetmogelijkheden hebben kunnen contact opnemen met Peter Jansen, 035-526 45 43 of pewjansen@hotmail.com.

Maak vóór 1 april 2013 € 10,- over op postrekening 2529179 t.n.v. Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken te Hilversum. (reserverings- en organisatiekosten). De excursies beginnen vrijdag om 10.00 uur. Goede wandelschoenen zijn aanbevolen. Mocht u niet willen kamperen, dan zijn er in de buurt genoeg overnachtingsmogelijkheden. Op de camping is niets te huur.

Van 4 tot en met 12 mei is de **Nationale Vogelweek**. Aan ons programma wordt nog gewerkt.

Zaterdag 11 mei: Ochtend auto- en wandelexcursie Zouweboezem en enkele graslanden en grienden in de Vijfheerenlanden bij Meerkerk

O.l.v. Antje van Slooten en Bertus van den Brink. Vertrek 6.00 uur vanaf het NS-station Bussum Zuid bij het stationsgebouw. De Zouweboezem is het gebied van de purperreiger en de zwarte stern, met daarnaast kans op diverse rietvogels zoals kleine karekiet, rietzanger, snor, blauwborst en rietgors, eenden en struikbewoners.

Zaterdag 18 mei: Dag auto-excursie vogeleiland Texel

O.l.v. Wouter Rohde en Michel Vlaanderen. Vertrek om 6.30 uur vanaf NS-station Bussum Zuid (zijde stationsgebouw), we nemen de boot van 8.30 uur vanaf Den Helder. We gaan de blauwborst zoeken en hopen op een hoempende roerdomp. Verder kunnen we rekenen op veel soorten steltlopers en meeuwen. Het programma laten we afhangen van de getijden op dat moment en meldingen van bijzondere soorten. We gaan voorlopig uit van de Mokbaai en de Horsmeertjes, Dijkmanshuizen en Wagejot. Bij 'goede' wind gaan we ook even over zee kijken. We nemen terug de boot van 16.00 uur, zodat we omstreeks 18.15 uur weer in Bussum zijn.

Zaterdag 8 juni: Dag auto-excursie Fochteloërveen en Diependal in Drenthe

O.l.v. Frank van der Weijer en Erik Hans van Stigt Thans. Vertrek om 5.00 uur van NS-station Bussum Zuid (zijde stationsgebouw). We bezoeken eerst de prachtige vogelkijkhut bij Diependal (gemeente Hijken). Deze hut kijkt uit op de omringende plasjes en rietvelden. We hebben kans op de meest bijzondere broedvogel van dit gebied, de roodhalsfuut, alsmede op familieleden zoals de fuut, de dodaars en de geoorde fuut. Verder de nodige riet- en moerasvogels en eenden. Ook regelmatige bezoekers als lepelaar, ijsvogel, vis- en zeearend, grote zilverreiger en zomertaling behoren tot de mogelijkheden. We maken ook een wandeling langs de rand van de plasjes en de naastgelegen akkers, met kans op akkervogels, zoals veldleeuwerik, gele kwikstaart, kneu, geelgors en tapuit. Daarna rijden we naar het Fochteloërveen alwaar we onder meer de hoge kijkhut bezoeken in de hoop de plaatselijke kraanvogels en diverse roofvogels te ontdekken. We gaan tevens op diverse plaatsen met bos, heide en vennen wandelen met kans op soorten zoals zwarte specht, bonte vliegenvanger, paapje, geoorde fuut, koekoek, roodborsttapuit, blauwborst en boomvalk.

Zaterdag 22 juni: Dag auto-excursie Bargerveen

O.l.v. Dick Jonkers en Erik Hans van Stigt Thans. Vertrek om 5.00 uur vanaf het NS-station Bussum Zuid (zijde stationsgebouw). Deze excursie naar Zuidoost-Drenthe is een jaarlijkse traditie geworden. Het wordt een dag om te genieten van de landschappen in dit hoogveengebied en de levende have die er voorkomt. Soorten die waargenomen kunnen worden zijn boomvalk, grauwe klauwier, blauwborst, koekoek, wielewaal, geelgors en geoorde fuut. Op drooggevallen delen en oeverranden houden zich in deze tijd veel steltlopers op. Verder bevolken diverse soorten vlinders, libellen en reptielen het Bargerveen. Het gebied herbergt diverse interessante planten, waaronder orchideeën en zoogdieren. Eten en drinken voor de hele dag meenemen en bij erg warm weer zelfs extra drinken. Horecavoorzieningen zijn er niet in dit uitgestrekte gebied. Vergeet ook de zonnebrand en muggenolie niet. Houd rekening met een thuiskomst aan het eind van de middag.

Laatste week van juni: Nachtzwaluwen op de Leuserheide

O.l.v. Wouter Rohde en Michel Vlaanderen. Vertrek om 20.30 uur bij NS-station Bussum Zuid. Een beetje vreemd, maar wel lekker: een half uur rijden om vervolgens stil te gaan staan aan de rand van de Leuserheide. Hoort iemand de sonore ratel van de nachtzwaluw al? Het is niet uitgesloten dat we er ook een glimp van opvangen in de avondschemering en anders horen of zien we misschien een houtsnip. De datum hangt af van het weer. Daarom tevoren opgeven bij de excursieleider Wouter Rohde, w.rohde@xs4all.nl.

Zondag 7 juli: Ochtendwandeling natuurontwikkelingsgebied Groene Jonker noordelijk van Nieuwkoop bij Zevenhoven.

O.l.v. Peter Jansen, Antje van Slooten en Arnold Top. Vertrek om 7.00 uur vanaf het NS-station

Bussum Zuid (zijde stationsgebouw). De excursie duurt tot ca. 13.00 uur.

De Groene Jonker is een voormalig agrarisch gebied bij Zevenhoven, waar om de Nederlandse wetlands te versterken Natuurmonumenten in 2008 nieuwe natuur ontwikkelde. Een schitterend plasdrasgebied met vele slikjes, riet - en grasland en een pioniersvegetatie van verschillende soorten bloemen en planten. Moeras- en weidevogels komen er om te rusten en te foerageren. Zeldzaamheden zoals het kleinst waterhoen en een aantal Rode Lijstsoorten waaronder zwarte stern en porseleinhoen, komen er tot broeden en de kans ze te ontdekken met hun jongen behoort tot de mogelijkheden. De wandelroute leidt ons langs verschillende mooie plekjes waar we op relaxte manier al kijkende de tijd zullen doorbrengen.

Zondag 25 augustus: Dag auto-excursie Rondje Noord-Holland.

O.l.v. Arnold Top. Vertrek 7.00 vanaf NS-station Bussum-Zuid (zijde stationsgebouw). Deze auto-dagexcursie gaat door de kop van Noord-Holland waarbij de nadruk ligt op vogels waarvoor de najaarstrek is begonnen.

Vooraf de vele verschillende steltlopers en sternsoorten die hun voedsel zoeken langs (wadden)kust en ondergelopen bollenvelden, zullen deze dag in de belangstelling staan.

Zaterdag 14 september: Lange dagexcursie Lauwersmeer.

O.l.v. Hugo Weenen en Erik Hans van Stigt Thans.

Vertrek om 7.30 uur vanaf parkeerterrein NS -station Bussum Zuid (zijde stationsgebouw). Het Lauwersmeer in de trektijd, dat betekent talloze soorten steltlopers, sterns, eenden en meeuwen. We maken een rondje tegen de klok in, met hopelijk een warm zonnetje in onze rug. Tussen de middag leggen we aan bij het visrestaurant van Lauwersoog. 's Middags kijken we over het wad en bij de Ezumakeeg. Omstreeks zijn 18.00 zijn we weer terug in het Gooi.

Donderdag 19 september, 20.00 uur. Lezing.

Zondag 29 september: Dagexcursie naar Texel.

O.l.v. Wouter Rohde en Michel Vlaanderen. We vertrekken om 6.30 uur vanaf NS-station Bussum Zuid, om op tijd de boot van 8.30 uur te halen. In mei ging de excursie naar de zuidkant en de plasjes; nu gaan we voor de najaarstrek naar Utopia en de Noordkaap, de tuintjes bij de vuurtoren bij De Koog en misschien ook de Slufter. We nemen terug de boot van 16.00 uur, zodat we om 18.15 uur weer in Bussum zijn.

N.B. Er is geen najaarsweekend

Woensdag 9 oktober: 20.00 uur. Contactavond

Zondag 20 oktober: Dagexcursie Vogeltrek bij de Pier van IJmuiden.

O.l.v. Wouter Rohde en Michel Vlaanderen. Aanmelding per email vooraf bij Wouter (w.rohde@xs4all.nl) is verplicht omdat er afspraken worden gemaakt met de vogeltrektellers ter plaatse en het aantal deelnemers daardoor is gelimiteerd. Als het weer onvoldoende mee zit, wordt de datum verschoven.

Zondag 20 oktober: Fietstocht door de bossen van Lage Vuursche.

O.l.v. Piet Spoorenberg.

Vertrek om 10.00 uur vanaf dagrecreatieterrein Drakensteijn te Lage Vuursche (komend vanaf Hilversum net voor het dorp Lage Vuursche naar links, staat met borden aangegeven).

Het is volop herfst en de bossen zijn prachtig en de bossen zijn voorzien van schilderachtig mooie fietspaadjes. We genieten van een heel rustige fietstocht en letten daarbij op de vogels die als wintergast arriveren of op doortrek zijn. Verder zijn we ook alert op onze bijzondere standvogels, zoals spechten en raven. Om 13.00 uur zijn we weer terug, voordat het al te druk wordt in het bos met de zondagmiddagwandelaars.

Donderdag 24 oktober, 20.00 uur. Lezing.

Woensdag 6 november: 20.00 uur. Contactavond broedvogelinventarisaties.

Zondag 10 november: Auto ochtendexcursie Oostvaardersplassen.

O.l.v. Antje van Slooten en Peter Jansen.

Vertrek om 9.00 uur vanaf NS-station Bussum Zuid (zijde stationsgebouw). We zijn ±. 15.00 uur terug.

Oostvaardersplassen, altijd spannend! Hoe is het weer, hoe zijn de wegen, mogen we er wel of niet wandelen? Toch valt er altijd veel te zien, veel overwinterende eenden, ganzen, zwanen, een enkele ruigpootbuizerd, wulpen, maar ook kans op een goudhaantje, kleine bonte specht, klapekster en met een beetje geluk de zeearend.

Zaterdag 23 november: Pier van Huizen en Gooimeerkust

O.l.v. Poul Hulzink en Peter Jansen.

Verzamelen op het parkeerterrein bij de Haven van Huizen en de pier om 9.00 uur. Omstreeks 12.00 uur zijn we weer terug. Bezoek aan de pier met zicht op de vooroever en de eilandjes in het Gooimeer en een wandeling langs de moerasvegetaties van het Gooimeer naar het uitkijkpunt de Aalberg, zodat we mooi zicht op het Gooimeer verkrijgen. Diverse eenden, zwanen en fuutachtigen zullen te zien zijn. Via het bos gaan we terug.

Donderdag 28 november, 20.00 uur: Algemene Ledenvergadering en lezing

Weekenden 2014

Naar verwachting zal het **voorjaarsweekend in Drenthe** en het **najaarsweekend in Zeeland** worden gehouden.

Voorwaarden deelname excursies

Excursies

De in het programma aangekondigde excursies zijn, tenzij uitdrukkelijk anders vermeld, bedoeld voor leden en huisgenootleden van de Vogelwerkgroep. Aanmelding vooraf is niet nodig, tenzij dit expliciet is aangegeven. Het meenemen van introducés ter kennismaking met de activiteiten van de Vogelwerkgroep is alleen toegestaan nadat de coördinator van de subgroep Excursies hiervoor toestemming heeft gegeven. U wordt dringend verzocht geen kleine kinderen en geen honden mee te nemen.

Een excursie binnen ons werkgebied vertrekt vanaf de plaats c.q. het natuurgebied waar deze wordt gehouden. De juiste plaats staat in het programma vermeld.

Bij excursies buiten ons werkgebied wordt vertrokken vanaf NS-station Bussum Zuid (aan de zijde van het Bastion Hotel) tenzij anders vermeld. Er wordt gestreefd naar het gebruik van zo min mogelijk auto's. Leden die niet over een auto beschikken kunnen vanaf dit verzamelpunt meerijden. Het is gebruikelijk dat de autokosten met de eigenaar/berijder worden verrekend. Van deelnemers aan de excursie wordt verwacht, dat zij vóór de aangegeven tijd aanwezig te zijn, zodat op tijd vertrokken kan worden.

In principe gaan excursies altijd door. In sporadische gevallen (bijvoorbeeld als gevolg van extreme weersomstandigheden) vervalt een excursie of wordt deze doorgeschoven naar een andere datum. Wijzigingen op korte termijn worden vermeld (tot een dag voor de excursie) in het programma op onze website www.vwggooi.nl. Het programma op de website is leidend ten opzichte het programma in De Korhaan.

Weekends en excursies waarvoor betaald moet worden.

Indien betaald moet worden voor een excursie of voor een excursieweekend dienen de deelnamekosten altijd volledig te worden betaald. Bij de aankondiging wordt een datum genoemd waarvoor betaling dient te hebben plaatsgevonden. Deze deadline voor betaling is ongeveer tussen 6 en 8 weken voor het betreffende weekend of excursie. De volgende annuleringsregeling is van toepassing. Bij afmelding tot 4 weken voor het begin van een weekend of excursie waarvoor betaald moet worden, wordt 75% terugbetaald, bij 3 weken 50% en bij 2 weken 25% en bij 1 week 0%.

Favoriete vogelplek van Fred van Klaveren

Lenny Langerveld

Waar?

Het Gooi is echt een geweldige regio om vogels te kijken. We zijn verwend met al die mooie plekken, met heidevelden, uitgestrekte bossen en moerassen. In de Ankeveensche Plassen heb ik in het verleden veel vogelsoorten leren kennen. Op de akkers van het Corversbos nam ik gedurende 20 jaar bijna 200 soorten waar als trekvogel. Gooilust is toch het gebied waar ik het liefste kom.

Waarom?

Omdat ik op Gooilust woon, onder de reigerkolonie. Het is een van de grootste en vogelrijkste buitenplaatsen in 's-Graveland en is zeer gevarieerd. Het bestaat voor het grootste deel uit oud bos met zware beuken en eiken, waarin spechten en boomklevers zich thuis voelen. In de parkachtige delen zijn uitheemse plantensoorten bijeengebracht, die een grote aantrekkingskracht hebben op zangvogels, zoals zwartkop, vuurgoudhaan en goudvink. In de hoge bomen broeden blauwe reiger, buizerd en bosuil. Waterpartijen lopen om en door het gebied en geven een extra dimensie aan het bos. Een grote kans dat je er de ijsvogel ziet en de grote gele kwikstaart. Op de graslanden, die om Gooilust heen zijn gedrapeerd, foerageert de grote lijster, maar ook grauwe gans, grote zilverreiger en ooievaar. Inmiddels hebben we op Gooilust zo'n 120 vogelsoorten waargenomen. De natuur begint bij de voordeur.

Wanneer?

Omdat we op Gooilust wonen is er elke dag wel iets te beleven. Alle seizoenen brengen weer nieuwe gasten. De blijvers gebruiken de tuin (en het huis) als hun woonomgeving. De kijker ligt altijd onder handbereik.

Hoe vaak?

Zodra de deur naar buiten open gaat zie en hoor je vogels. Heggenmus, groene specht, raaf, winterkoning. Ook als we binnen zitten is onze blik altijd naar buiten gericht. Dan zie je zomers opeens een sprinkhaanzanger in de tuin of een houtsnip in de sneeuw onder de bomen! Je móet gewoon blijven kijken en als we even niet opletten tikt de koolmees wel op het randje van het raam, om de aandacht te trekken. Het is hem niet om ons, maar puur om die pinda te doen.

Alleen of samen?

Afwisselend. Als ik in de tuin werk zijn de vogels rondom mij nadrukkelijk aanwezig. Dan is geconcentreerd werken vaak haast niet mogelijk, zoveel is er waar te nemen. Al is het maar die roodborst, die per se mee moet helpen spitten. Als we -Yolande en ik- samen buiten zitten, gaat de aandacht toch vaak naar de dieren, die in dit natuurgebied in hun element zijn. Ja, eigenlijk zijn wij te gast.

